

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

*MINISTARSTVA ODBRANE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU

Broj: 04-16-1-1012/22

Sarajevo, juli 2022. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	3
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	3
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	7
II	PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)	9
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	11
1.	KRITERIJI	11
2.	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	11
3.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	16
3.1.	Organizacija i rukovođenje	16
3.2.	Funkcionisanje sistema internih kontrola	17
3.3.	Finansijsko upravljanje i kontrola	18
3.4.	Interna revizija	18
3.5.	Prevenција korupcije	19
4.	BUDŽET	19
5.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	21
5.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	21
5.1.1.	Bruto plaće	21
5.1.2.	Putni troškovi	23
5.1.3.	Izdaci za upotrebu vozila	23
5.1.4.	Višegodišnja kapitalna ulaganja	24
5.2.	Pregled prihoda i primitaka	26
5.3.	Bilans stanja	26
5.3.1.	Sredstva	26
5.3.2.	Nenovčane donacije	29
5.3.3.	Obaveze	29
5.3.4.	Popis sredstava i obaveza	29
6.	ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH OSOBA	31
7.	JAVNE NABAVKE	33
7.1.	Nabavka motornih vozila	34
7.2.	Nabavka dizel goriva	34
7.3.	Nabavka kompjuterske opreme iz doniranih sredstava	35
7.4.	Nabavka kompjuterske i telefonske opreme	36
7.5.	Slabosti sistema internih kontrola u procesu javnih nabavki	37
7.5.1.	Nabavka robe klase I – Hrana	37
7.5.2.	Slabosti u ostalim procedurama javnih nabavki	38
7.5.3.	Realizacija ugovora	39
8.	OSTALO	39
8.1.	IT revizija	39
8.2.	Sudski sporovi	41
9.	KOMENTARI	42
	PRILOZI	42

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2021. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u paragrafu *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji Ministarstva prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2021. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. *Sredstva Ministarstva nisu tačno iskazana u bilansu stanja jer nije izvršeno knjiženje nepokretne perspektivne imovine u okviru stalnih sredstava, čime su stalna sredstva potcijenjena za nepoznati iznos, a u okviru kratkoročnih potraživanja nisu iskazana potraživanja po osnovu korištenja stacionarnih komunikacijskih čvorišta u iznosu od najmanje 10.000.000 KM jer nisu ni fakturisana (tačka 5.3.1. Izvještaja).*

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Skretanje pažnje²

Ne izražavajući dalju rezervu na mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Zbog problema sa izvještajima iz modula stalnih sredstava i zaliha nije osigurano adekvatno izvještavanje o rezultatima popisa, zbog čega nije moguće potvrditi da su rezultati popisa usaglašeni sa podacima u glavnoj knjizi Ministarstva (tačka 5.3.4 Izvještaja).*

Ključna pitanja revizije³

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja, i mi ne dajemo posebno mišljenje o tim pitanjima.

Status nepokretne perspektivne i neperspektivne vojne imovine

Principi o raspodjeli nepokretne perspektivne i neperspektivne vojne imovine dogovoreni su Zakonom o odbrani BiH te Sporazumom o osnovnim principima za rješavanje pitanja nepokretne i pokretne imovine koja će i dalje koristiti za potrebe odbrane iz 2007. godine⁴, zaključenim između Vijeća ministara BiH i vlada entiteta i dogovorom od strane predsjednika šest političkih stranaka u BiH od 09.03.2012. godine.

Nepokretna perspektivna vojna imovina: Odlukom Predsjedništva BiH, o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH⁵, definisane su 63 perspektivne lokacije vojne namjene koje su perspektivne za Oružane snage BiH i koje trebaju biti knjižene kao vlasništvo Ministarstva. U dokumentu Pregled odbrane koji je usvojilo Predsjedništvo BiH i pratećoj Odluci o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH, koja još uvijek nije stupila na snagu, utvrđeno je 57 lokacija perspektivne nepokretne vojne imovine. U proteklom periodu Ministarstvo je preduzimalo korake na rješavanju imovinsko-pravne dokumentacije za promjenu upisa-uknjižbu perspektivnih lokacija, ali i dalje postoji razlika u postupanju entitetskih organa u vezi sa ovim zahtjevima što nije u skladu sa navedenim sporazumima, Zakonom i odlukama Ustavnog suda BiH. Neusklađenost propisa kao i odbijanje provođenja odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine su glavni razlozi stopiranja uknjiženja imovine. Pravno i tehničko pitanje rješavanja vojne imovine je odvojeno od pitanja računovodstvenog evidentiranja ove imovine u poslovnim knjigama Ministarstva, za šta je relevantan Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama korisnika budžeta institucija BiH i Međunarodni računovodstveni standard 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

² Paragraf kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj paragraf se naziva još i 'isticanje pitanja'.

³ Svrha saopćavanja ključnih pitanja revizije je povećanje komunikacijske vrijednosti izvještaja o reviziji osiguravanjem boljeg uvida u obavljanu reviziju. Saopćavanje ključnih pitanja revizije osigurava dodatne informacije korisnicima finansijskih izvještaja kako bi im pomogle u shvatanju onih pitanja koja su, po revizorovoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda.

⁴ Sporazum broj: 01-03-1657/07 od 12.07.2007. godine

⁵ Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH, broj: 01-50-1-1067-27-10/12 od 18.04.2012. godine.

Nepokretna neperspektivna vojna imovina: Na osnovu Zakona o odbrani BiH i Sporazuma o osnovnim principima za rješavanje pitanja nepokretne i pokretne imovine, koja će i dalje koristiti za potrebe odbrane iz 2007. godine, zaključenim između Vijeća ministara BiH i vlada entiteta, u 2021. godini lokalnim vlastima su predane dvije neperspektivne lokacije (lokacija Bradina i skladište Matrez u Visokom).

Iako je Ministarstvo proteklih godina preduzimalo brojne aktivnosti u vezi s procesom predaje nepokretne neperspektivne imovine, realizacija ove aktivnosti teče izuzetno sporo i ne zavisi samo od Ministarstva, već prvenstveno od zainteresovanosti entitetskih vlada za preuzimanje ovih objekata. Od ukupno 16 neperspektivnih lokacija koje su u posjedu Ministarstva, njih sedam je spremno za predaju lokalnim vlastima. Međutim, određeni broj neperspektivnih lokacija (devet lokacija) Ministarstvo još uvijek nije učinilo spremnim za predaju lokalnim vlastima. Na ovim lokacijama se još uvijek nalaze značajne količine naoružanja. Neperspektivne lokacije opterećuju Ministarstvo u finansijskom smislu zbog izdvajanja značajnih sredstava za osiguranje lokacija, komunalne troškove i nužna ulaganja za održavanje neperspektivnih lokacija.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Sa rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira sa rukovodstvom, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna pitanja revizije. Ta pitanja opisujemo u našem izvještaju o obavljenoj reviziji, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da o datom pitanju ne treba izvijestiti u našem izvještaju, jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile javnu dobrobit od takvog izvještavanja.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja **Ministarstva** za 2021. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u paragrafu ***Osnova za mišljenje s rezervom***, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1) *Kod provođenja procedura javnih nabavki konstatovane su nepravilnosti u primjeni odgovarajućeg postupka javnih nabavki, neadekvatna primjena propisa kod postupka mini tenderisanja, nedostaci prilikom utvrđivanja tehničke specifikacije za nabavku opreme, te ostali nedostaci i slabosti u provedenim procedurama (tačka 7. Izvještaja).*

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalju rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Ministarstvo nije preduzimalo aktivnosti na usaglašavanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odlukama Vijeća ministara BiH (tačka 3.1. Izvještaja);*
- *Potencijalne obaveze u vezi sa sudskim sporovima (tačka 8.2. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ministarstva je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 27.07.2022. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Jasmin Pilica, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Ranko Krsman, v.r.

II PREPORUKE ZA 2021. GODINU (REZIME)

Izveštajem o obavljenoj reviziji za 2021. godinu obuhvaćene su 23 preporuke. Od navedenog broja, 10 preporuka se odnosi na reviziju finansijskih izvještaja, dok je 13 preporuka dato zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Od ukupnog broja datih preporuka, 11 preporuka se odnosi na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identifikovane i u prethodnim izvještajima, tj. nije bilo značajnijih promjena u cilju njihovog otklanjanja te su, shodno tome, preporuke ponovljene u 2021. godini.

U tabeli koja slijedi (Tabela 1.) prikazani su podaci o datim preporukama za 2021. godinu.

Br. prep.	Tačka izvještaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ⁶	
			Finansijski izvještaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	3.1.	Organizacija i rukovođenje		●		●
2.	3.2.	Funkcionisanje sistema internih kontrola	●		●	
3.	3.3.	Interna revizija		●	●	
4.	5.	Finansijski izvještaji		●	●	
5.	5.1.1.	Bruto plaće i naknade		●	●	
6.	5.1.2.	Putni troškovi	●			●
7.	5.3.1.	Sredstva	●		●	
8.	5.3.1.	Sredstva	●		●	
9.	5.3.1.	Sredstva	●			●
10.	5.3.1.	Sredstva	●			●
11.	5.3.1.	Sredstva	●			●
12.	5.3.3.	Obaveze	●			●
13.	5.3.4.	Popis sredstava i obaveza	●		●	
14.	5.3.4.	Popis sredstava i obaveza	●			●
15.	6.	Zapošljavanje i status angažovanih osoba		●	●	
16.	7.1.	Nabavka motornih vozila		●	●	
17.	7.2.	Nabavka dizel goriva		●	●	
18.	7.3.	Nabavka kompjuterske opreme iz doniranih sredstava		●		●

⁶ Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

Br. prep.	Tačka izvještaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ⁷	
			Finansijski izvještaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
19.	7.3.	Nabavka kompjuterske opreme iz doniranih sredstava		●	●	
20.	7.4.	Nabavka kompjuterske i telefonske opreme		●	●	
21.	8.1.	IT revizija-modul zaliha		●		●
22.	8.1.	IT revizija-modul stalnih sredstava		●		●
23.	8.2.	Sudski sporovi		●		●

Tabela 1. Preporuke za 2021. godinu

⁷ Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu⁸
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2021. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o internoj reviziji
- Zakon o odbrani BiH i Zakon o službi u OS BiH
 - Odluka Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama OS BiH
 - Sporazum o osnovnim principima za rješavanje pitanja nepokretne i pokretne imovine koja će i dalje služiti za potrebe odbrane od 12.07.2007. godine
 - Sporazum o konačnom raspolaganju svim pravima i obavezama na nepokretnoj imovini koja će i dalje služiti za potrebe odbrane od 27.03.2008. godine.

2. REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Ministarstva za 2020. godinu dao mišljenje s rezervom na finansijske izvještaje u dijelu koji se odnosi na evidentiranje potraživanja i popis potraživanja, sa skretanjem pažnje na neefikasnost sistema evidentiranja naturalnih donacija, i pozitivno mišljenje o usklađenosti, sa skretanjem pažnje na slabosti i nedostatke u postupcima javnih nabavki i potencijalne obaveze u vezi sa sudskim sporovima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

⁸ Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen tako da je finansiranje institucija u 2021. godini vršeno shodno odlukama o privremenom finansiranju donesenim na osnovu odobrenog budžeta za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 46/20).

Ministarstvo je postupilo u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestilo nas o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2020. godinu. Uz obavještenje je dostavljen akcioni plan za otklanjanje utvrđenih nedostataka u Izvještaju za 2020. godinu.

Na osnovu uvida u preduzete aktivnosti, u narednoj tabeli (Tabela 2.) dat je osvrt na realizaciju prethodno datih preporuka.

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli:

✔ realizovane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ✖ nerealizovane preporuke,

Ⓜ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Red. br.	Preporuka	Ocjena realizacije preporuka iz 2020. godine	Status
1.	I dalje preporučujemo da se ažurnost evidentiranja izdataka za putne troškove (kao i svih ostalih izdataka koji se isplaćuju putem blagajne) i ažurnost podnošenja zahtjeva za refundaciju troškova putovanja u slučajevima kada organizator snosi troškove podigne na viši nivo.	Procesom revizije je konstatovano da su učesnici događaja finansijska sredstva koja je osigurao organizator uplaćivali u propisanom roku na račun trezora BiH.	✔
2.	Također preporučujemo da se osigura da se pozivna pisma organizatora dostavljaju u Odsjek za materijalno-finansijsko poslovanje koji je odgovoran za kontrolu materijalno-finansijske dokumentacije prije isplate troškova.	Kao i prethodne godine, pozivna pisma se uglavnom ne dostavljaju prilikom pravdanja putnih naloga već se ista nalaze u organizacionim jedinicama koje pripremaju odluke o službenim putovanjima.	✖
3.	Kako se radi o projektima od strateške važnosti za osiguranje operativnosti Oružanih snaga BiH, u skladu sa utvrđenom misijom u Zakonu o odbrani BiH, preporučuje se Ministarstvu da i u narednom periodu maksimalnu pažnju posveti efikasnoj realizaciji navedenih projekata.	U toku godine je bilo određenih aktivnosti na realizaciji višegodišnjih projekata, ali je od četiri aktivna projekta samo na dva bilo značajnije realizacije raspoloživih sredstava.	●
4.	Ministarstvo je dužno unaprijediti interne kontrole ovog procesa u cilju osiguranja efikasnijeg načina prijema i evidentiranja naturalnih donacija te, u saradnji sa osobama uključenim u ovaj proces, pravovremeno preduzimati potrebne aktivnosti kako ne bi dolazilo do zastoja u evidentiranju sredstava iz donacija.	Povećanje sredstava po osnovu naturalnih donacija se tokom većeg dijela godine odnosilo na sredstva koja su fizički zaprimljena prethodne godine, a krajem godine je ovaj proces unaprijeđen na način da su ažurnije donošene odluke i vršeno evidentiranje na pozicijama stalnih sredstava.	●

Red. br.	Preporuka	Ocjena realizacije preporuka iz 2020. godine	Status
5.	Ministarstvo treba (u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH i nadležnim zavodima) nastaviti sa aktivnostima koje će za rezultat imati utvrđivanje i iskazivanje tačnog stanja potraživanja sa svakim zavodom pojedinačno te ukupnog potraživanja po osnovu refundacija naknada za bolovanje u glavnoj knjizi.	Ministarstvo još uvijek nema iskazana tačna stanja potraživanja po osnovu refundacije naknada za bolovanje.	
6.	Ministarstvo treba uspostaviti efikasan sistem internih kontrola vezano za evidentiranje i naplatu potraživanja.	Ministarstvo nije uspostavilo efikasan sistem internih kontrola vezano za naplatu potraživanja i nije analiziralo okolnosti nastalog potraživanja iz prethodnih perioda, kao ni odgovornosti za nastale propuste.	
7.	Potrebno je okončati aktivnosti na utvrđivanju stanja vezano za navedene ugovore u smislu da li su isti još uvijek na snazi, da li eksterni korisnici još uvijek koriste stacionarna komunikacijska čvorišta Ministarstva i Oružanih snaga, zatim aktivnosti na utvrđivanju razloga nefakturisanja i mogućnosti naplate sredstava u narednom periodu koristeći raspoložive mehanizme, te utvrditi eventualne odgovornosti za nastale propuste.	Ministarstvo nije utvrdilo odgovornost za nastale propuste u evidentiranju potraživanja. Još uvijek se ne fakturišu usluge korisnicima resursa stacionarnih komunikacijskih čvorišta niti se preduzimaju aktivnosti na naplati potraživanja za potpisane ugovore.	
8.	Ministarstvo treba kontinuirano i sa dužnom pažnjom pratiti proces usaglašavanja stanja obaveza prema dobavljačima, te da se za neusaglašene obaveze prema dobavljačima u saradnji sa istim utvrdi da li i u kojem tačno iznosu one predstavljaju obaveze i preduzmu dalje aktivnosti u cilju konačnog uređenja stanja po ovom pitanju.	U Ministarstvu je i tokom 2021. godine konstatovano da postoje neusaglašene obaveze prema dobavljačima iz ranijeg perioda.	
9.	Ponovo preporučujemo Ministarstvu da osigura provođenje popisa potraživanja u skladu sa važećim propisima i svrhom popisa. Komisija treba da utvrdi stvarna potraživanja i eventualna odstupanja u odnosu na knjigovodstveno stanje u trenutku popisa.	S obzirom na to da su na kontima potraživanja vršena knjiženja nakon što je obavljen popis, utvrđene su značajne razlike u saldima potraživanja, koje je konstatovala popisna komisija, od salda iskazanog u glavnoj knjizi trezora i bilansu stanja.	
10.	Ministarstvo treba detaljno analizirati uočene slabosti vezane za javne nabavke te preduzeti odgovarajuće mjere kako bi se unaprijedio sistem internih kontrola u dijelu javnih nabavki.	Konstatovana su unapređenja u dijelu garancije za ozbiljnost ponude, ali su kod evaluacije ponuda utvrđeni nedostaci koji su prouzrokovali žalbe i produžili trajanje postupka.	

Red. br.	Preporuka	Ocjena realizacije preporuka iz 2020. godine	Status
11.	Ministarstvo treba da posveti dužnu pažnju boljem planiranju nabavke usluga osiguranja u dijelu koji se odnosi na definisanje količine predmeta nabavke, a sve u cilju racionalnog trošenja budžetskih sredstava predviđenih za ove namjene.	Nije bilo nove nabavke usluga osiguranja, zbog čega se preporuka ne može ocijeniti.	II
12.	Preporučujemo Ministarstvu da dodatnu pažnju posveti pripremi tenderske dokumentacije i tehničkih specifikacija jasnim specifikiranjem predmeta nabavke i dokaza koje ponuđači trebaju dostaviti.	Kod nabavke vozila nisu utvrđeni nedostaci na koje se odnosila data preporuka, ali su nedostaci koji se odnose na pripremu tehničke specifikacije utvrđeni kod nekih drugih postupaka (nabavka kompjuterske opreme).	✗
13.	Ministarstvo treba ugovoriti planirane usluge održavanja sistema e-poslovanje i kroz održavanje uspostaviti funkcionalan sistem koji će u cijelosti podržati potrebe poslovnih procesa za koje je namijenjen.	Ministarstvo provodi proceduru nabavke usluga održavanja sistema e-poslovanje kako bi uspostavilo funkcionalan sistem koji će u cijelosti podržati potrebe poslovnih procesa za koje je namijenjen.	●
14.	Ministarstvo treba pravovremeno licencirati videokolaboracionu platformu.	Ministarstvo je pravovremeno licenciralo videokolaboracionu platformu.	✓
15.	Ministarstvo treba sagledati sve zahtjeve korisnika i nedostatke modula zaliha (kao što su npr. nemogućnost zatvaranja perioda, nedostaci u izvještavanju, i slično), te predložiti konkretne mjere sa jasnim rokovima u cilju rješavanja problema, unapređenja i što kvalitetnijeg rada modula zaliha.	Nije kreirana lista svih zahtjeva korisnika i nedostataka modula zaliha sa prijedlozima konkretnih mjera kako bi se moglo efikasnije pristupiti rješavanju problema.	✗
16.	Potrebno je okončati neophodne aktivnosti i svu dugotrajnu imovinu objediniti u novom modulu za upravljanje dugotrajnom imovinom.	I pored aktivnosti Ministarstva vezanih za objedinjavanje svih stalnih sredstava u modul stalnih sredstava, jedan dio stalnih sredstava još uvijek nije prebačen u novi modul.	●
17.	Potrebno je sagledati potrebe Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH vezane za modul stalnih sredstava, te predložiti konkretne mjere sa jasnim rokovima u cilju rješavanja problema i unapređenja rada u Modulu stalnih sredstava.	Nije kreirana lista svih zahtjeva korisnika i nedostataka modula sa prijedlozima konkretnih mjera kako bi se moglo efikasnije pristupiti rješavanju problema.	✗
18.	Ministarstvo treba nastojati da u što skorijem roku osigura održavanje opreme vlastitim kapacitetima, s ciljem uspostave efikasnijeg i ekonomičnijeg modela održavanja.	Ministarstvo je razmotrilo osposobljavanje vlastitih kapaciteta za održavanje opreme i radi na uspostavi efikasnijeg i ekonomičnijeg modela održavanja korištenjem sopstvenih resursa.	●

Red. br.	Preporuka	Ocjena realizacije preporuka iz 2020. godine	Status
19.	Ministarstvo treba da u cijelosti implementira ekonomičniji model štampanja.	Ministarstvo je razmotrilo ekonomičniji model printanja i započelo proceduru nabavke i uspostave istog.	
20.	Revizija iznova predlaže plansko preduzimanje navedenih koraka kako bi se smanjio broj sudskih postupaka. Također je neophodno preduzeti potrebne aktivnosti kako bi ishod aktuelnih postupaka bio u korist Ministarstva.	Nije bilo značajnijih aktivnosti Ministarstva niti planskog pristupa u cilju smanjenja sudskih postupaka.	
	Preporuka iz ranijih godina	Ocjena realizacije preporuka iz ranijih godina ⁹	Status
1.	Potrebno je nastaviti aktivnosti vezano za donošenje novog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu u skladu sa Pregledom odbrane koji je donijelo Predsjedništvo BiH. (2019)	Nije bilo novih aktivnosti Ministarstva koje bi rezultovale usklađenjem pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odlukama Vijeća ministara BiH i dokumentima Predsjedništva BiH.	
2.	Ministarstvo je dužno preduzeti sve potrebne aktivnosti kako bi se oformila komisija u čijem sastavu bi trebali da budu predstavnici Ministarstva, Oružanih snaga BiH i Ministarstva finansija i trezora BiH. Komisija bi trebala sagledati sve zahtjeve korisnika i nedostatke modula zaliha, kao što su nemogućnost zatvaranja perioda, nedostaci u izvještavanju, usklađenost sa Uputstvom o knjigovodstvu i evidenciji u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH i sl. te predložiti konkretne mjere sa jasnim rokovima u cilju rješavanja problema, unapređenja i što kvalitetnijeg rada modula zaliha. (2019)	Ministarstvo je uputilo dopis Ministarstvu finansija i trezora BiH tražeći imena predstavnika za formiranje zajedničke komisije radi sagledavanja svih zahtjeva korisnika i nedostataka modula zaliha.	
3.	Potrebno je oformiti komisiju (kao što je slučaj i sa modulom zaliha), a to bi mogla da bude i jedinstvena komisija, u čijem sastavu bi trebali da budu predstavnici Ministarstva, Oružanih snaga BiH i Ministarstva finansija i trezora BiH. Zadaci komisije bi trebali biti sagledavanje potreba Ministarstva i Oružanih snaga BiH vezanih za modul stalnih sredstava te predlaganje konkretnih mjera sa jasnim rokovima u cilju rješavanja problema i unapređenja rada u Modulu stalnih sredstava. (2019)	Ministarstvo je uputilo dopis Ministarstvu finansija i trezora BiH tražeći imena predstavnika za formiranje zajedničke komisije radi sagledavanja svih zahtjeva korisnika i nedostataka modula stalnih sredstava.	
4.	Imajući u vidu kompleksnost nastale situacije, visine tužbenih zahtjeva i potencijalni rizik, postupci u vezi sa		

⁹Preporuke iz izvještaja za 2018. i 2019. godinu koje su u izvještajima za 2019. odnosno 2020. godinu ocijenjene kao nerealizovane ili u toku, a koje nisu ponovljene u izvještaju za 2020. godinu.

	prodajom sekundarnih sirovina trebaju da budu jedan od prioriteta Ministarstva u rješavanju i postupanju, a Ministarstvo je dužno da osigura korake kako bi se sudski postupci po ovom pitanju riješili u najboljem interesu institucije. Također, Ministarstvo treba da izvrši analizu postupaka prodaje sekundarnih sirovina, identifikovati uzroke pokretanja sporova velikih vrijednosti i preduzeti korake na smanjivanju rizika za pokretanje novih, kako bi se otklonile nepravilnosti i spriječile greške u budućnosti. Jedan od načina smanjenja rizika može biti uspostavljanje više kontrolnih tačaka u postupcima uz zadržavanje brzog i efikasnog rada. (2019)	Predmeti u sporu vezanom za prodaju sekundarnih sirovina su u prvostepenim presudama riješeni u korist Ministarstva.	
--	---	--	--

Tabela 2. Pregled realizacije preporuka

Napomena: Preporuke čija je realizacija u toku će biti predmetom daljeg praćenja do trenutka dok se ne realizuju u potpunosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizovane. Shodno tome, u ovom izvještaju nisu date nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Ministarstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

3.1. Organizacija i rukovođenje

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji iz 2006. godine i izmjenama i dopunama Pravilnika iz 2013. i 2015. godine. Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta obuhvata civilna i profesionalna vojna lica u Ministarstvu. Radna mjesta civilnih lica, koja su obuhvaćena formacijskim knjigama Oružanih snaga, utvrđena su posebnim pravilnikom (Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji radnih mjesta civilnih lica u Oružanim snagama BiH iz 2010. godine i izmjenama i dopunama zaključno sa 2021. godinom)¹⁰. Ovim Pravilnikom sistematizovana su radna mjesta za 679 izvršilaca.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva uređen je način rada i rukovođenja Ministarstvom, te organizacione jedinice koje su formirane za obavljanje upravnih funkcija, odnosno poslova i zadataka iz nadležnosti Ministarstva (Kabinet ministra, kabineti dva zamjenika ministra, Generalni inspektorat, sedam sektora, Odjel za opće i zajedničke poslove, Ured za odnose sa javnošću i Jedinica interne revizije). Pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 376 zaposlenih, a na 31.12.2021. godine bilo je 303 zaposlenih.¹¹

¹¹ Brojem planiranih i popunjenih radnih mjesta nisu obuhvaćeni zaposleni u vjerskim uredima za koje je, na osnovu posebnih sporazuma, planirano 9 radnih mjesta, a popunjeno je 8

Pravilnik koji se primjenjuje u Ministarstvu nije usklađen sa odlukama Vijeća ministara BiH (Odluka o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave Bosne i Hercegovine¹² i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova

Ministarstvo nije preduzimalo aktivnosti na usaglašavanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odlukama Vijeća ministara BiH.

radnih mjesta u institucijama Bosne i Hercegovine¹³), prema kojima su institucije BiH bile u obavezi da pravilnike o unutrašnjoj organizaciji usklade do kraja aprila 2014. godine.

U toku revizije nisu nam prezentovani dokumenti i informacije o aktivnosti Ministarstva koje bi rezultovale slanjem prijedloga pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u dalju proceduru. Prema informacijama koje su nam usmeno prezentovane, u toku godine nije bilo aktivnosti po ovom pitanju zbog neusaglašenih stavova rukovodstva po pitanju statusa pojedinih radnih mjesta. S obzirom na to da nije bilo izmjena Pravilnika, isti nije usaglašen ni sa dokumentom „Pregled odbrane“, koji je donijelo Predsjedništvo BiH u 2016. godini. Pored obaveze usklađivanja Pravilnika sa naprijed navedenim odlukama Vijeća ministara BiH i dokumentima Predsjedništva BiH, na osnovu podataka o obavljanju poslova drugog radnog mjesta na osnovu saglasnosti ministra, podataka o tužbama koje su zasnovane na broju nepopunjenih radnih mjesta (opširnije u tački Sudski sporovi) te činjenici da su pojedini poslovni procesi obuhvaćeni softverskim rješenjima (pisarnica) može se zaključiti da je postojeća sistematizacija prevaziđena po broju i opisima pojedinih radnih mjesta i da postoji potreba za njenim usklađivanjem u tom pogledu.

PREPORUKA 1

Ministarstvo je dužno da okonča aktivnosti na usaglašavanju pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odlukama Vijeća ministara BiH kojim su utvrđeni kriteriji za opise poslova i osnovni principi unutrašnje organizacije.

Ministarstvom rukovodi ministar imenovan krajem 2019. godine. U istom periodu su imenovani zamjenici ministra (zamjenik za politiku i planove i zamjenik za upravljanje resursima).

3.2. Funkcionisanje sistema internih kontrola

Postupcima revizije uočili smo slabosti u funkcionisanju internih kontrola u Ministarstvu koje se odnose na:

- Neažurno evidentiranje izdataka za PTT troškove u jednom vojno-diplomatskom predstavništvu u prethodnom periodu (računi za tri mjeseca 2018. godine i cijelu 2020. godinu), što je uticalo na iskazivanje izdataka u 2021. godini. Iako iznos nije materijalno značajan, ukazuje na slabosti sistema internih kontrola prilikom praćenja izdataka koji se realizuju van sjedišta Ministarstva;
- U Godišnjem finansijskom izvještaju na kontima goriva iskazani su izdaci za špeditorske usluge za doniranu opremu u iznosu od 628.933 KM. Ministarstvo je navedene izdatke privremeno knjižilo na konto na kome je imalo raspoloživih sredstava, a kako do kraja godine nije bio usvojen budžet, nije izvršeno preknjiženje na poziciju kojoj suštinski pripadaju. Izdatke za špeditorske usluge je trebalo knjižiti na kapitalne izdatke, koji zbog privremenog finansiranja nisu bili raspoloživi tokom godine. Ista vrsta izdataka, po drugoj nenovčanoj donaciji, knjižena je na ugovorene usluge, pa je Ministarstvo trebalo evidentirati sve špeditorske usluge na istoj poziciji (ugovorene usluge) jer su po opisu sličniji troškovima na koje se odnose, u odnosu na gorivo na kome je izvršeno knjiženje;

¹² Službeni glasnik BiH, broj 30/13

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

- Utvrdili smo da su kapitalni izdaci-nabavka opreme u iznosu od 247.682 KM evidentirani kao troškovi održavanja (39.948 KM) i izdaci za kompjuterski materijal (207.734 KM). I ovi izdaci su evidentirani na kontima kojima suštinski ne pripadaju jer u periodu privremenog finansiranja nisu odobreni kapitalni izdaci. Ugovori za nabavku kapitalnih izdataka zaključeni su početkom godine, nakon okončanja procedura započetih u 2020. godini. Izdaci su privremeno knjiženi na kontima tekućih izdataka, do usvajanja budžeta, ali zbog ograničenja koja su bila na snazi tokom godine, zbog privremenog finansiranja, nije bilo moguće preknjižiti ih na kapitalne izdatke. Ministarstvo je kroz popis konstatovalo postojanje navedenih sredstava i izvršilo knjiženje na kontima stalnih sredstava.

PREPORUKA 2

Preporučujemo Ministarstvu da osigura ažurno evidentiranje izdataka u periodu u kome su nastali i na koji se odnose, kao i na odgovarajući konto predviđen Pravilnikom o računovodstvu.

3.3. Finansijsko upravljanje i kontrola

Ministarstvo je sačinilo osnovne dokumente potrebne za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH¹⁴, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Ministarstvo je u toku godine imenovalo osobe za provođenje i razvoj aktivnosti finansijskog upravljanja i kontrole u Ministarstvu i Oružanim snagama, donijelo Akcioni plan za razvoj i unapređenje finansijskog upravljanja i kontrole¹⁵, ažuriralo registar rizika i započelo aktivnosti na unosu ažuriranih poslovnih procesa u PIFC aplikaciju (Registar poslovnih procesa). PIFC aplikacija je uspostavila standardizaciju u oblasti poslovnih procesa i rizika, na osnovu čega su u Sektoru za finansije i budžet Ministarstva izvršili analizu popisanih i utvrđivanje novih poslovnih procesa koji se trebaju popisati u 2022. godini.

Ministarstvo je dostavilo Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu. U Izvještaju je navedena ocjena trenutnog stanja, na osnovu Upitnika o samoprocjeni sistema finansijskog upravljanja, i mjere koje se planiraju preduzeti za dalji razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

3.4. Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH¹⁶ i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH¹⁷, uspostavljena je Jedinica interne revizije koja je nadležna za obavljanje interne revizije u Ministarstvu.

Godišnjim planom interne revizije za 2021. godinu, kao i Strateškim planom interne revizije za period 2021–2023. godina, Jedinica interne revizije planirala je obavljanje devet redovnih i devet naknadnih revizija u Ministarstvu i iste su realizovane u skladu sa planom.

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

¹⁵ Donošenje akcionog plana predviđeno je Operativnim godišnjim akcionim planom Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za 2021. godinu koji je donijela Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

Postupcima revizije utvrđeno je da je mjesto rukovodioca Jedinice interne revizije Ministarstva upražnjeno od 24.05.2021. godine, kada je prestao radni odnos radi penzionisanja dotadašnjem rukovodiocu. Poslove rukovodioca Jedinice interne revizije je obavljao interni revizor, na osnovu ovlaštenja ministra i saglasnosti Centralne harmonizacijske jedinice. Ministarstvo u toku godine nije raspisivalo javni oglas za popunjavanje pomenutog radnog mjesta jer su u toku godine tražena mišljenja radi davanja saglasnosti za znavljanje radnog mjesta. U novembru 2021. godine Ministarstvo se obratilo Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH sa zahtjevom za skidanje s dnevnog reda tačke koja predlaže davanje saglasnosti za znavljanje radnog mjesta u Ministarstvu do daljnjeg.

PREPORUKA 3

Potrebno je da Ministarstvo preduzme aktivnosti na popunjavanju radnog mjesta rukovodioca Jedinice interne revizije.

3.5. Prevencija korupcije

Vijeće ministara BiH nije usvojilo Strategiju za borbu protiv korupcije i Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period 2020–2024. godina, a na osnovu Smjernica za strateško planiranje antikorupcionih politika u BiH, koje je donijela Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Ministarstvo je ažuriralo Plan integriteta sa Akcionim planom za prevenciju i borbu protiv korupcije za period 2020–2024. godina. Akcionim planom je za navedeni period planirano pet strateških ciljeva, 42 strateška programa i 157 aktivnosti.

4. BUDŽET

Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije usvojen. U takvim okolnostima Vijeće ministara BiH je, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH, na kvartalnom nivou, donosilo tokom godine odluke o privremenom finansiranju¹⁸ koristeći kao osnovu odobreni budžet za 2020. godinu.

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu¹⁹, Ministarstvu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 287.341.000 KM²⁰ (tekući izdaci 285.534.000 KM, kapitalni izdaci 1.785.000 KM i višegodišnja kapitalna ulaganja 22.000 KM).

Ministarstvu su, shodno odlukama o privremenom finansiranju, kroz operative planove budžeta u 2021. godini odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 285.534.000 KM (budžet iz 2020. godine namijenjen za tekuće izdatke), dok sredstva koja su u 2020. godini planirana za kapitalne izdatke (1.785.000 KM) nisu bila raspoloživa Ministarstvu u 2021. godini.²¹ Realizacija sredstava za tekuće izdatke iznosila je 284.720.435 KM.

Ministarstvo je u finansijskom izvještaju iskazalo ukupan iznos budžeta za višegodišnje kapitalne izdatke u iznosu od 14.889.966 KM, ali iznos od 22.000 KM nije bio raspoloživ. Višegodišnji kapitalni izdaci realizovani su u iznosu od 5.293.061 KM. Pored toga, Ministarstvo je raspolagalo sredstvima novčanih donacija u iznosu od 1.249.497 KM, koja su realizovana u iznosu od 357.253 KM. Dakle, ukupan budžet Ministarstva iznosio je 303.458.463 KM (sa kapitalnim izdacima), od čega je realizovano 290.370.749 KM.

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21

¹⁹ Službeni glasnik BiH, broj 46/20

²⁰ Podatak iskazan u Godišnjem izvještaju Ministarstva i Tabeli I u prilogu Izvještaja

²¹ Izvještaj o raspoloživim sredstvima Ministarstva iz ISFU sistema

Ministarstvo je izvršilo usklađivanja (prestrukturisanja) rashoda budžeta kroz tri prestrukturisanja, koja je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH u novembru i decembru 2021. godine. Ukupan iznos prestrukturisanja, kojim su izmijenjene sve pozicije unutar tekućih rashoda, iznosio je 10.725.000 KM.²²

U obrazloženjima zahtjeva za prestrukturisanjem Ministarstvo je navelo da je povećanje sredstava potrebno jer su sredstva odobrena na osnovu budžeta za 2020. godinu, a u toku 2021. godine je primijenjena metodologija za napredovanje unutar platnih razreda (bruto plaće i naknade), uvećan je iznos otpremnina i pomoći u slučaju smrti i bolesti i obračunate jubilarne nagrade (naknade troškova zaposlenih), da su povećane cijene komunalnih usluga (energija i komunalne usluge) te da je za donirane helikoptere potrebno platiti špediciju (ugovorene i druge usluge). Za višak sredstava na pojedinim pozicijama, koje su kroz prestrukturisanje umanjene, u obrazloženjima je navedeno da su nastali zbog manje potrošnje u odnosu na sredstva odobrena aktima kojim je regulisana potrošnja (izdaci telefonskih i poštanskih usluga), neugovorenih nabavki koje su rezultat poništenja postupaka i otežanog snabdijevanja uslijed pandemije (nabavka materijala), odustajanja od nabavke kerozina jer nisu realizovane planirane aktivnosti na pružanju pomoći civilnim strukturama (izdaci za usluge prijevoza i goriva), otežanog ugovaranja usluga, raskida ugovora, kompleksnih procedura ugovaranja popravki i odustajanja od isporuke rezervnih dijelova (usluge održavanja).

Tokom revizije konstatovali smo da su prestrukturisanjem obuhvaćene sve pozicije tekućih izdataka (kroz povećanje ili smanjenje), za pojedine pozicije je traženo povećanje sredstava, a u narednim zahtjevima su za iste pozicije tražena smanjenja sredstava, za neke pozicije tražena su smanjenja, a zatim povećanja sredstava, te je nakon povećanja i smanjenja u prva dva prestrukturisanja, u trećem ponovo traženo povećanje za istu poziciju. Također smo konstatovali da kroz prestrukturisanja nisu adekvatno obuhvaćene pozicije na kojima tokom godine nije bilo sredstava za evidentiranje izdataka na pripadajućim kontima, zbog čega su neki od izdataka pogrešno iskazani na drugim pozicijama (troškovi špedicije za doniranu opremu iskazani na troškovima goriva).

Navedeno, kao i činjenica da su sva tri zahtjeva za prestrukturisanje tražena u vrlo kratkom periodu krajem godine (od 09.11. do 29.12.2021. godine), ukazuje na to da, pored objektivnih okolnosti proizašlih iz privremenog finansiranja, nije osigurana realna procjena na osnovu stvarnih potreba i parametara. Naime, treći zahtjev za prestrukturisanjem podnesen je osam dana nakon prethodno odobrenog prestrukturisanja, a u obrazloženju je navedeno da se neke od pozicija nisu mogle realno procijeniti, kao i da se tokom godine nisu mogla osigurati sredstva za stimulacije pripadnicima Oružanih snaga koji su učestvovali u vježbama.

Po strukturi realizovanih izdataka, najznačajniji iznos se odnosi bruto plaće i naknade. U procesu revizije konstatovali smo da su bruto plaće i naknade planirane za 10.011 zaposlenih, a isplaćene su za prosječan broj od 9.599 zaposlenih. Navedenu činjenicu je, po našem mišljenju, trebalo na adekvatan način objaviti u tekstualnom dijelu izvještaja i iskazati efekte primjene pomenute Metodologije na koju se Ministarstvo pozivalo. Ovo posebno ističemo imajući u vidu činjenicu da su za bruto plaće i naknade, nakon svih prestrukturisanja, raspoloživa sredstva bila veća i od sredstava koje je Ministarstvo tražilo u budžetskom zahtjevu za 2021. godinu, a kojim su obuhvaćene izmjene zakonskih propisa u vezi sa koeficijentima, ali ne i pomjeranje unutar platnih razreda.

²² U tabeli I prikazane su sve pozicije na kojima je izvršeno prestrukturisanje

5. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je sačinilo Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu i dostavilo ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

Uz obrasce godišnjeg izvještaja dostavljen je tekstualni dio koji sadrži zabilješke uz bilans stanja, ali one nisu sačinjene na propisan način i u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju²³ i Instrukcijom za sačinjavanje godišnjeg izvještaja²⁴ jer ne sadrže objašnjenje bilansnih pozicija.

Također smo konstatovali da Ministarstvo nije obrazložilo izvršenje prihoda u skladu sa zahtjevima iz pomenute Instrukcije za sačinjavanje godišnjeg izvještaja niti su u tekstualnom dijelu izvještaja navedene sve donacije koje su sadržane u obrascima koji čine set finansijskih izvještaja (Obrazac 6 i Spisak naturalnih donacija).

Nadalje, u finansijskom izvještaju prikazane su promjene na određenim pozicijama stalnih sredstava (prijenos sredstava na poziciju sredstva van upotrebe, prodaja, uknjiženje po procjeni dijela sredstava naslijeđenih od bivših entitetskih ministarstava prirodno evidentiranih, uknjiženje viškova utvrđenih popisom i sl.), a koje nisu obrazložene u skladu sa odredbom člana 23. stav (4) Pravilnika o finansijskom izvještavanju institucija BiH.

PREPORUKA 4

Ministarstvo je dužno da godišnji izvještaj o izvršenju budžeta sačini u skladu sa propisima i instrukcijama, kako bi se osigurala sveobuhvatne informacije za korisnike finansijskih izvještaja Ministarstva.

5.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 290.370.749 KM, što je za 11.289.714 KM manje u odnosu na rashode odobrene budžetom za 2020. godinu.

Značajni rashodi iz budžeta za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (198.380.630 KM), naknade troškova zaposlenih (63.198.002 KM), izdatke za upotrebu vozila (3.461.179 KM), izdatke za energiju i komunalne usluge (6.519.289 KM), nabavku materijala (4.131.292 KM), ugovorene i druge usluge (3.950.548 KM).²⁵

Ostali značajni rashodi odnose se na višegodišnja kapitalna ulaganja (5.293.061 KM) i novčane donacije (357.253 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

5.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće i naknade iz plaća na 31.12.2021. godine iskazane su u iznosu od 198.380.630 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 114.312.280 KM, a porezi i doprinosi 84.068.351 KM.

²³ Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH broj 01-05-02-2-1993/15

²⁴ Instrukcija Ministarstva finansija i trezora za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta budžetskih korisnika za period 01.01-31.12.2021. godine broj 05-16-2-477-1/22

²⁵ Iskazani su podaci iz Glavne knjige i Godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta Ministarstva

Prosječan broj zaposlenih u 2021. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Ministarstvu bio je 9.599 i odnosi se na zaposlene u Ministarstvu, Oružanim snagama i vojno-diplomatske predstavnike.

Bruto plaće i naknade su za 4.805.554 KM veće u odnosu na prethodnu godinu. U tekstualnom dijelu uz godišnji izvještaj Ministarstvo je navelo da je na realizaciju personalnih troškova uticala primjena Metodologije o izmjenama i dopunama Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda²⁶, izmjene Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine²⁷ kojom su povećani dotadašnji koeficijenti za profesionalna vojna lica od 1. do 8. platnog razreda (u 2020. godini su izmijenjeni koeficijenti primjenjivani oko šest mjeseci, a u 2021. godini tokom cijele godine) te zbog nešto većeg prosječnog broja zaposlenih. Uz razloge koji su uticali na povećanje pozicije plaća nisu navedeni njihovi pojedinačni finansijski efekti.

Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda

U 2021. godini Ministarstvo je nastavilo sa primjenom Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda²⁸ pa je 483 zaposlenih napredovalo unutar platnih razreda, i to 440 osoba po osnovu ocjene rada, a 43 po osnovu sticanja višeg stepena stručnog zvanja.

Raspoređivanje unutar platnog razreda na osnovu stručnog odnosno naučnog zvanja Ministarstvo je realizovalo nakon popunjavanja obrasca za utvrđivanje višeg stepena stručnih ili naučnih zvanja zaposlenih u kojem nadređeni zaposlenog koji se raspoređuje navede da li je stečeno zvanje u direktnoj vezi sa opisom poslova radnog mjesta na koje je zaposleni raspoređen, kao i da li stečeno zvanje doprinosi većoj učinkovitosti, unapređenju i razvoju procesa rada na radnom mjestu. Kao dokaz o stečenom zvanju prihvatane su diplome i uvjerenja o ekvivalenciji.

Tokom revizije smo konstatovali da su nakon unapređenja putem internog konkursa zaposleni, koji su na ranijem radnom mjestu ostvarili pravo na pomjeranje u viši platni razred po osnovu sticanja višeg stepena stručnih ili naučnih zvanja, raspoređeni u viši unutrašnji platni razred novog radnog mjesta. U proceduri unapređenja u viši platni razred po ovom osnovu, Ministarstvo je ponovo utvrđivalo da li uspostavljeni kriteriji odgovaraju novom radnom mjestu zaposlenih. U članu 6. stav (8) Metodologije o izmjenama i dopunama Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda navedeno je da po jednom osnovu zaposleni napreduje u jedan viši unutrašnji platni razred i po tom osnovu više ne može napredovati. Istim dokumentom nije predviđena ni situacija da se napredovanje po osnovu sticanja višeg stepena naučnog zvanja vrši kroz ponovnu ocjenu na novom radnom mjestu nakon napredovanja, te se oko primjene i tumačenja navedenih odredbi Ministarstvo trebalo obratiti Ministarstvu finansija i trezora BiH, kao predlagачu pomenutog dokumenta i institucije koja vrši nadzor nad primjenom Zakona o plaćama u institucijama BiH, na osnovu kog je Metodologija donesena.

PREPORUKA 5

Potrebno je da Ministarstvo preispita osnovanost pomjeranja u viši platni razred zaposlenih kojima je to pravo, po osnovu sticanja višeg stepena naučnog zvanja, bilo priznato na radnim mjestima prije unapređenja, a na osnovu pribavljenog stava Ministarstva finansija i trezora BiH u vezi sa primjenom Metodologije.

²⁶ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

²⁷ Službeni glasnik 32/20

²⁸ Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 76/20

5.1.2. Putni troškovi

Izdaci za putne troškove sa 31.12.2021. godine su realizovani u iznosu od 2.353.380 KM. Odnose se na izdatke za putne troškove u zemlji (1.024.711 KM) i izdatke za putne troškove u inostranstvu (1.328.669 KM). Najznačajniji izdaci odnose se na troškove dnevnica u zemlji (1.012.401 KM), troškove prijevoza u inostranstvu javnim sredstvima (327.555KM), troškove smještaja za službena putovanja u inostranstvu (85.219KM) i troškove dnevnica u inostranstvu (857.508 KM).

U testiranom uzorku putnih naloga nismo konstatovali nepravilnosti po pitanju obračuna putnih naloga i primjene važećih propisa²⁹, ali smo konstatovali da se pozivna pisma i dalje ne dostavljaju prilikom pravdanja putnih naloga, već se ista nalaze u organizacionim jedinicama koje pripremaju odluke o službenim putovanjima. S obzirom na to da su u pozivnom pismu navedene aktivnosti i eventualni troškovi koje snosi organizator, smatramo važnim da se ista prilažu uz putne naloge, kako bi se dokumentovali troškovi koji padaju na teret Ministarstva.

PREPORUKA 6

Potrebno je da Ministarstvo osigura da se pozivna pisma organizatora dostavljaju u Odsjek za materijalno-finansijsko poslovanje koji je odgovoran za kontrolu materijalno-finansijske dokumentacije prije isplate troškova.

U testiranom uzorku naloga koji se refundiraju od strane organizatora nakon završetka događaja koji su utvrđeni listom aktivnosti saradnje sa Sjevernoatlantskim savezom (kursevi, seminari, radionice, konferencije i drugi oblici edukacije) konstatovali smo da su učesnici događaja, za razliku od prethodnih godina, u propisanom roku vršili uplate sredstava koja im je osigurao organizator tokom održavanja događaja.

5.1.3. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila sa 31.12.2021. godine, na osnovu podataka iz Glavne knjige Ministarstva, iznose 3.460.379 KM, a odnose se na izdatke za benzin (2.287 KM), dizel (2.636.713 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (606.839 KM), registracija vozila (45.079 KM) i osiguranje vozila (169.461 KM).

Tokom revizije smo konstatovali da su na kontima koji se odnose na izdatke za upotrebu vozila pogrešno evidentirani izdaci za špeditorske usluge, u iznosu od 628.933 KM, (knjižene na izdacima za dizel gorivo) i izdaci za rezervne dijelove za održavanje helikoptera u iznosu od 139.847 KM. Uzimajući u obzir navedena pogrešna knjiženja, ukupni izdaci za upotrebu vozila su trebali biti iskazani u iznosu od 2.691.599 KM (tj. manji za 768.780 KM u odnosu na iskazane u izvještaju o izvršenju budžeta).

Korištenje službenih vozila u Ministarstvu uređeno je Pravilnikom Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine³⁰ kojim je Ministarstvu dato pravo na korištenje 22 službena vozila. Ministarstvo trenutno raspolaže sa 18 službenih vozila, od kojih je za četiri vozila dato pravo korištenja 24 sata dnevno u radne i neradne dane. Od 18 službenih vozila četiri vozila nisu operativna i ista su u procesu prodaje putem javne licitacije. Mada je ukupan broj vozila trenutno manji od odobrenog broja, ponovo smo konstatovali da nije usklađen broj vozila po klasama, pa Ministarstvo posjeduje pet vozila koja po klasi pripadaju višoj srednjoj, u odnosu na odobreno jedno vozilo u toj klasi.

²⁹ Odluke Vijeća ministara BiH o načinu i postupku ostvarivanja prava zaposlenih u institucijama BiH na naknadu za službena putovanja i visinu dnevnica (Službeni glasnik BiH broj 6/12 i 10/18)

³⁰ Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

Službena specijalizovana vozila Ministarstva koriste se na osnovu Pravilnika o broju, uslovima nabavke, načinu korištenja i određivanju osoba sa pravom korištenja službenih specijalizovanih vozila u Ministarstvu i Oružanim snagama³¹. Navedenim aktom ministar odbrane, shodno ukazanim potrebama i navedenim principima, može izmijeniti broj i vrstu vozila, kao i svrhu podrške, donošenjem posebne odluke.

Na osnovu podataka Ministarstva, sa 31.12.2021. godine, 19 specijalizovanih vozila se koristilo u Zajedničkom štabu Oružanih snaga, 13 u vojno-diplomatskim predstavništvima i dva u Ministarstvu.

Revizionim postupcima nisu konstatovane značajnije nepravilnosti i nedostaci, a uočene slabosti se odnose na interne kontrole. Naime, kod popunjavanja naloga za vozila (kolske naloge) i putnih radnih listova ne postupa se na jednoobrazan način, pa za pojedina vozila nije uneseno stanje kilometar sata prilikom točenja goriva niti su popunjene sve ostale kolone predviđene nalogom za vozilo (vrijeme polaska i dolaska, potpis korisnika i osobe koja je odobrila upotrebu na dnevnoj osnovi). Također smo, u jednom broju slučajeva, uočili da su za iste relacije iskazane različite kilometraže, a ta odstupanja variraju i do 240 km.

Jedinica interne revizije Ministarstva je konstatovala slične slabosti u funkcionisanju internih kontrola kod upotrebe motornih vozila u Oružanim snagama, za šta su date preporuke.

5.1.4. Višegodišnja kapitalna ulaganja

Za realizaciju višegodišnjih kapitalnih ulaganja Ministarstvu su u 2021. godini na raspolaganju bila sredstva u iznosu od 14.867.966 KM³². Ukupan iznos sredstava prenesen je iz prethodnih godina. Ukupna realizacija višegodišnjih kapitalnih ulaganja u 2021. godini iznosila je 5.293.061 KM, što u odnosu na raspoloživa sredstva iznosi 36%.

U narednoj tabeli (Tabela 3.) dat je pregled projekata, sa raspoloživim i realizovanim iznosima:

Naziv višegodišnjeg projekta	Raspoloživa sredstva (KM) ³³	Realizovana sredstva (KM)	Neutrošena sredstva prenesena u 2022. godinu (KM)	Procent izvršenja
Remont helikoptera	7.480.000	0	7.480.000	0
Osiguranje i unapređenje operativnosti motornih vozila OS	5.106.218	3.894.895	1.211.323	76
Tranzicija i zbrinjavanje otpuštenog personala MO i OS - Perspektiva	906.948	23.366	883.582	2,5
Višegodišnji projekt nabavke helikoptera	1.374.800	1.374.800	0	100
UKUPNO	14.867.966	5.293.061	9.574.905	35,60

Tabela 3.

Iz priložene tabele je vidljivo da nije bilo realizacije u okviru projekta „Remont helikoptera“ te da su ostali projekti realizovani u većem ili manjem procentu u odnosu na raspoloživa sredstva.

³¹ Pravilnik broj 11-02-3-3036/15 od 17.08.2015. godine.

³² U Tabeli I prikazan je iznos od 14.889.966 KM, ali iznos od 22.000 KM (sredstva planirana budžetom za 2020. godinu) nije bio raspoloživ

³³ Stvarno raspoloživi iznos za VKU manji je za 22.000 KM u odnosu na Tabelu I (obrazloženje u fusnoti 32)

Remont helikoptera: Vijeće ministara BiH je 18.12.2013. godine, na prijedlog Ministarstva, donijelo Odluku o višegodišnjem projektu remonta helikoptera za period 2013–2014. godina³⁴ kojom je Ministarstvu odobreno 7.480.000 KM za remont helikoptera. S obzirom na to da projekt još uvijek nije završen, odnosno da sredstva nisu realizovana u skladu s planiranom i odobrenom dinamikom, Vijeće ministara BiH je u više navrata donosilo odluke o izmjeni Odluke o višegodišnjem projektu remonta helikoptera za period 2013–2014. godina, kojim je produžavan period realizacije projekta. Zadnjom takvom odlukom odobren je period za realizaciju projekta do kraja 2021. godine³⁵.

Na ovom projektu Ministarstvo je raspolagalo sa 7.480.000 KM, ali niti ove, kao ni prethodnih godina nije bilo realizacije sredstava po ovom projektu. Informisani smo kako su u toku aktivnosti u vezi s produžavanjem roka realizacije projekta do kraja 2022. godine.

Osiguranje i unapređenje operativnosti motornih vozila Oružanih snaga BiH: Odlukom o odobravanju višegodišnjeg projekta „Osiguranje i unapređenje operativnosti motornih vozila Oružanih snaga BiH sa periodom realizacije 2016–2018. godina“³⁶ odobrena je realizacija projekta u ukupnom iznosu od 21.211.000 KM³⁷. Naknadno je odlukama Vijeća ministara BiH produžen period za realizaciju projekta do 2022. godine.

Ukupno raspoloživa sredstva u 2021. godini, koja su prenesena iz prethodne godine, za ovaj projekt iznosila su 5.106.218 KM. U izvještajnom periodu realizovano je ukupno 3.894.895 KM. Radi se o isporuci motornih vozila nakon provedenih procedura javne nabavke iz prethodne godine. Ostatak sredstava prenesen je u 2022. godinu.

Program „Perspektiva“: Period realizacije višegodišnjeg projekta tranzicije i zbrinjavanja otpuštenog personala Ministarstva odbrane i Oružanih snaga BiH - Program „Perspektiva“ produžen je do 2025. godine na osnovu odluke Vijeća ministara BiH iz 2020. godine³⁸. Cilj projekta je da se osigura nastavak pomoći i podrške institucija Bosne i Hercegovine otpuštenim osobama iz Oružanih snaga BiH u reintegraciji iz vojnog u civilni život i njihovo novo zapošljavanje.

Po ovom projektu u 2021. godini utrošeno je 23.366 KM, a ostatak sredstava u iznosu od 883.582 KM je prenesen u 2022. godinu.

Nabavka helikoptera: U cilju osiguranja i unapređenja operativnosti helikoptera Oružanih snaga BiH za vršenje zakonom propisanih misija odobren je višegodišnji projekt nabavke helikoptera za Ministarstvo i Oružane snage BiH³⁹ ukupne vrijednosti 65.000.000 KM. Projekt se trebao realizovati u periodu 2018–2021. godina, uz finansijsku pomoć Vlade Sjedinjenih Američkih Država, a na osnovu Sporazuma između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Vijeća ministara BiH o ekonomskoj, tehničkoj i srodnoj pomoći za Bosnu i Hercegovinu⁴⁰.

Ukupna osigurana budžetska sredstva za ovaj projekt iznosila su 8.874.800 KM. Prethodnih godina realizovano je 7.500.000 KM na način da su sredstva u dva navrata uplaćena u Foreign Military Sales Trust Fund (6.200.000 KM 05.12.2018. godine i 1.300.000 KM 07.09.2019. godine). Dakle, Ministarstvo je u 2021. godini raspolagalo s preostalim 1.374.800 KM koje su i utrošene za odobrene namjene. U decembru 2019. godine je potpisan ugovor o isporuci četiri helikoptera, a 10.12.2021. godine je izvršena isporuka helikoptera.

³⁴ Službeni glasnik BiH, broj 103/13

³⁵ Službeni glasnik BiH, broj 6/21

³⁶ Službeni glasnik BiH, broj 5/16

³⁷ Službeni glasnik BiH, broj 94/16

³⁸ Službeni glasnik BiH, broj 1/21

³⁹ Službeni glasnik BiH, broj 2/18

⁴⁰ Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori, broj 1/01

5.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama, u periodu od 01.01. do 31.12.2021. godine, iskazani su u iznosu od 696.627 KM, što je za 487.627 KM manje u odnosu na prihode i primitke planirane budžetom.

Značajni prihodi odnose se na: prihode od bankarskih garancija (68.145 KM), prihode na osnovu obračunatih penala (13.007 KM), prihode od refundacije bolovanja iz ranijih godina (69.447 KM), prihode od donacija (33.449 KM), primitke od prodaje zemljišta (321.000 KM) i primitke od prodaje motornih vozila (183.335 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja.

5.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2021. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 152.262.094 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 183.305.998 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (2.307.986 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (153.751.746 KM), kratkoročne tekuće obaveze (5.829.588 KM), obaveze prema zaposlenima (22.004.196 KM) i kratkoročna razgraničenja (1.720.468 KM).

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

5.3.1. Sredstva

Stalna sredstva iskazana su u iznosu od 153.751.746 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 49.890.051 KM. Razlika u odnosu na prethodnu godinu odnosi se na nove nabavke kroz višegodišnje kapitalne izdatke, nenovčane donacije i ostala prilagođavanja (ukupno povećanje 78.045.307 KM) i smanjenje sredstava po osnovu rashodovanja i prodaje te ispravke vrijednosti sredstava za tekuću godinu (ukupno umanjenje 28.155.256 KM).

Stanje stalnih sredstava u poslovnim knjigama Ministarstva odnosi se na evidentirana ulaganja u objekte i opremu koja su realizovana prethodnih godina (iz budžeta i donatorskih sredstava), kao i dio imovine koju je Ministarstvo preuzelo na osnovu Sporazuma o osnovnim principima za rješavanje pitanja nepokretne i pokretne imovine koja će i dalje koristiti za potrebe odbrane⁴¹ za koju je izvršena procjena prethodnih godina.

Tokom revizije konstatovali smo da još uvijek nije izvršena procjena nepokretne perspektivne

U okviru pozicije stalnih sredstava nije iskazana nepokretna perspektivna imovina jer još uvijek nije izvršena procjena.

imovine, zbog čega ista nije iskazana u poslovnim knjigama Ministarstva.

Zbog toga je pozicija stalnih sredstava u bilansu stanja

Ministarstva potcijenjena za nepoznat iznos. Neevidentiranje imovine u poslovnim knjigama Ministarstva predstavlja problem i sa stajališta knjiženja investicionih ulaganja, sanacije i rekonstrukcije na neuknjiženim objektima.

⁴¹ Sporazum broj 01-03-1657/07 od 12.07.2007. godine

Nesporno je kako Ministarstvo koristi, održava i ulaže sredstva u nepokretnu imovinu koja je definisana kao perspektivna. Sva nepokretna imovina okarakterisana kao perspektivna se popisuje redovnim godišnjim popisom, s detaljnim podacima o veličini, spratnosti, lokaciji, namjeni i korisniku svakog objekta.

Pravno i tehničko pitanje rješavanja vojne imovine, u kontekstu Zakona o državnoj imovini, je odvojeno od pitanja računovodstvenog evidentiranja ove imovine u poslovnim knjigama Ministarstva. Za računovodstveno evidentiranje nekretnina relevantan je Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama korisnika budžeta institucija BiH, prema kome je definisano da imovinu predstavljaju resursi koje kontroliše budžet odnosno budžetski korisnici kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti.

PREPORUKA 7

Ministarstvo treba da preduzme sve potrebne aktivnosti kako bi se u konačnici omogućilo ispravno iskazivanje stanja stalnih sredstava u skladu sa računovodstvenim propisima.

U okviru stalnih sredstava iskazan je i iznos sredstava u pripremi u iznosu od 24.233.288 KM koji se najvećim dijelom odnose na pripremu i izgradnju zgrada (16.355.715 KM) i opremu u pripremi (7.870.057 KM). Kako se radi o investicionim ulaganjima na vojnim objektima koji nisu uknjiženi u poslovne knjige Ministarstva, iznos se godinama prenosi i povećava za nova ulaganja u toku budžetske godine. S obzirom na to da je nesporno da su ulaganja izvršena u objekte Ministarstva i da su radovi izvršeni, smatramo da nije ispravno i dalje ista voditi kao sredstva u procesu nabavke za koja se ne vrši otpis.

PREPORUKA 8

Potrebno je da Ministarstvo preknjiži ulaganja evidentirana na sredstvima u pripremi na odgovarajuća konta sredstava u upotrebi i objekte na kojima su izvršena ulaganja.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 2.307.986 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 880.599 KM. Po strukturi se kratkoročna potraživanja odnose na potraživanja od pravnih lica (812.733 KM) i ostala potraživanja (1.495.253 KM).

Potraživanja od pravnih lica:

- Potraživanja za isporučenu robu i usluge (673.004 KM) su nastala na osnovu usluga davanja u zakup prostora za postavljanje samouslužnih aparata. Ova potraživanja su utužena, međutim, Ministarstvo nikada nije pokrenulo pitanje odgovornosti za propuste vezano za nastala potraživanja.
- Dio potraživanja za date avanse odnosi se na iznos od 99.524 KM uplaćen Tehničkom remontnom zavodu Hadžići još 2010. godine, a koji do sada nije opravdan. Ni za ovaj avans nije bilo aktivnosti Ministarstva kako bi se iznos datog avansa opravdao ili vratio.

Osim neaktivnog odnosa u vezi sa naplatom evidentiranih potraživanja, konstatovali smo da su izostale i aktivnosti u vezi sa knjigovodstvenim evidentiranjem putem ispravke vrijednosti za potraživanja koja su nesigurna za naplatu, odnosno čiji rok za naplatu je istekao.

Nije vršeno fakturisanje po osnovu izdavanja resursa Stacionarnih komunikacijskih čvorišta, niti je Ministarstvo preduzimalo mjere na naplati ugovorenih potraživanja.

Nefakturisana potraživanja:

Ponovno je, kao i prethodne godine, utvrđeno kako Ministarstvo ima zaključene ugovore iz

prethodnih godina po kojima nije vršilo fakturisanje zakupnine shodno odredbama istih, niti preduzimalo mjere na naplati ugovorenih potraživanja za zakup. Ministarstvo je imalo obavezu da, prema Pravilniku o izdavanju resursa Stacionarnih komunikacijskih čvorišta (SKČ) i Odluci o utvrđivanju cjenovnika izdavanja u zakup resursa Stacionarnih komunikacijskih čvorišta⁴², zaključi ugovore o korištenju, odnosno zakupu SKČ-resursa kojima se regulišu i utvrđuju prava i obaveze ugovornih strana. Radi se o pet zaključenih ugovora o izdavanju i zakupu resursa stacioniranih komunikacijskih čvorišta koji su potpisani još 2015. godine. Pored toga, resurse stacionarnih komunikacijskih čvorova u značajnoj mjeri koriste i drugi korisnici koji nisu potpisali ugovor s Ministarstvom (telekom operateri, elektroprivredna preduzeća, radiostanice, televizijske kuće i dr.). Ministarstvo je u periodu od stupanja na snagu odluka Vijeća ministara BiH, vezano za zakup stacionarnih komunikacijskih čvorišta, pa do kraja 2021. godine, propustilo da fakturiše i naplati potraživanja u ukupnom iznosu većem od 10.000.000 KM⁴³.

PREPORUKA 9

Ministarstvo je dužno dosljedno primjenjivati odredbe Pravilnika Vijeća ministara BiH o izdavanju resursa Stacionarnih komunikacijskih čvorišta Vijeća ministara BiH te preduzimati blagovremene i adekvatne aktivnosti na naplati potraživanja.

Ostala potraživanja, iskazana u iznosu od 1.495.253 KM, odnose se na potraživanja po raznim osnovama, a značajnija se odnose na akontacije za službeni put (36.284 KM), potraživanja od radnika za manjkove (10.853 KM), potraživanja od vojno-diplomatskih predstavništava u inostranstvu (177.377 KM), potraživanja za refundaciju naknade bolovanja (76.994 KM) i prijelazni račun potraživanja (1.192.720 KM).

Procesom revizije konstatovali smo da su prilikom evidentiranja tokom godine i iskazivanja konačnog salda pojedinih potraživanja zastupljeni slični problemi kao i ranijih godina:

- Potraživanja za refundaciju naknada za bolovanje: Saldo potraživanja za refundaciju bolovanja je manji nego prethodne godine, ali smo i ove godine utvrdili da knjiženja nisu ažurna (dobar dio potraživanja za period januar-mart 2021. godine evidentiran je tek u julu 2021. godine), a značajan iznos potraživanja je, u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH, proknjižen u februaru 2022. godine pod 31.12.2021. godine (radi se o potraživanjima koja su naplaćena prethodnih godina). Zbog knjiženja provedenih u februaru 2022. godine, nakon obavljenog popisa, u zapisnicima komisija je iskazano znatno manje stanje potraživanja. Ministarstvo ni tokom 2021. godine nije usaglasilo stanje potraživanja po ovom osnovu za svaki zavod pojedinačno ni u internim evidencijama, ni u glavnoj knjizi trezora.
- Dio salda na prijelaznom računu potraživanja odnosi se na potraživanja za povrat PDV-a po osnovu donacije opreme (854.971 KM) i potraživanja za refundaciju troškova nastalih prilikom održavanja međunarodne vježbe (112.694 KM). Za preostali iznos salda nije sačinjena specifikacija potraživanja sa podacima iz kog perioda datiraju. I na ovim potraživanjima je vršeno knjiženje u februaru 2022. godine pa je u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH oprihodovan iznos od 165.440 KM jer se radi o naplaćenim potraživanjima koja nisu prethodno evidentirana na kontima. Imajući u vidu činjenicu da po osnovu potraživanja za povrat PDV-a, koja su proknjižena krajem 2020. godine u iznosu od 431.986 KM, nije evidentirana uplata, stanje potraživanja na prijelaznom kontu bi trebalo biti veće u odnosu na iskazano. Osim toga, prijelazni račun potraživanja ne bi trebao imati iskazan saldo na kraju godine, odnosno, taj saldo bi trebao biti kratkoročnog karaktera, a njegovo korištenje za evidentiranje raznih

⁴² Odluka Vijeća ministara BiH od 23.10.214. godine

⁴³ Podaci o iznosu su preuzeti iz internog dokumenta nadležnog sektora Ministarstva

potraživanja tokom godine ne omogućava jednostavno utvrđivanje iz čega se sastoji saldo na kraju perioda.

PREPORUKA 10

Ministarstvo treba nastaviti sa aktivnostima na utvrđivanju potraživanja sa svakim zavodom pojedinačno, u cilju iskazivanja tačnog stanja potraživanja za refundacija naknada za bolovanje u glavnoj knjizi.

PREPORUKA 11

Ministarstvo treba uspostaviti efikasan sistem internih kontrola vezano za evidentiranje i naplatu potraživanja.

5.3.2. Nenovčane donacije

Ministarstvo je po osnovu nenovčanih donacija izvršilo povećanje stalnih sredstava u iznosu od 67.568.210 KM (vrijednost obuhvata i špeditorske usluge).

Na osnovu izvještaja o nenovčanim donacijama utvrdili smo da se i u 2021. godini kasnilo sa evidentiranjem opreme u poslovne knjige Ministarstva, što je problem koji je bio prisutan i prethodnih godina. Naime, sredstva su zaprimljena u Ministarstvo tokom 2020. godine, a njihovo evidentiranje u poslovne knjige izvršeno je u 2021. godini. Nešto efikasnije evidentiranje opreme koja je zaprimljena po osnovu nenovčanih donacija konstatovali smo krajem godine, pa su donirana vozila i helikopteri zaprimljeni i evidentirani u 2021. godini.

5.3.3. Obaveze

Kratkoročne tekuće obaveze iskazane su u iznosu od 5.829.588 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 3.486.853 KM. Značajne kratkoročne tekuće obaveze odnose se na obaveze prema dobavljačima koje su na 31.12.2021 godine iskazane u iznosu od 5.821.551 KM.

Postupcima revizije smo, kao i prethodnih godina, konstatovali neslaganja u saldima obaveza prema dobavljačima u odnosu na izvode otvorenih stavki ili podatke koji su nam dostavljeni prilikom konfirmacija salda od strane dobavljača na 31.12.2021. godine. Na osnovu analize podataka i utvrđenih neslaganja može se konstatovati da se neusaglašene obaveze najvećim dijelom odnose na obaveze prema elektrodistribucijama (dugovanja do 2006. godine bivših entitetskih ministarstava odbrane, sporne obračunate zatezne kamate koje nisu evidentirane i dr.), potraživanja po osnovu kašnjenja u plaćanju. Ministarstvo je tokom godine preduzimalo aktivnosti u procesu usaglašavanja salda obaveza te je odgovoreno na značajan broj dostavljenih izvoda otvorenih stavki dobavljača, ali pojedina salda još uvijek nisu usaglašena.

PREPORUKA 12

Ministarstvo je dužno izvršiti proces usaglašavanja stanja obaveza prema dobavljačima, te utvrditi da li i u kojem tačno iznosu iste predstavljaju obaveze Ministarstva.

5.3.4. Popis sredstava i obaveza

Ministarstvo je izvršilo popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza te sitnog inventara i materijala na 31.12.2021. godine na osnovu Odluke o redovnom godišnjem

popisu, koju je donio ministar odbrane u oktobru 2021. godine. Komisije za popis osnovnih sredstava, zaliha i sitnog inventara, potraživanja i obaveza, te komisije za koordinaciju u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH su sačinile pojedinačne izvještaje, na osnovu kojih je Centralna popisna komisija sačinila Izvještaj koji je usvojilo rukovodstvo Ministarstva 15.02.2022. godine.

U izvještajima o **popisu stalnih sredstava** navedeni su problemi tokom obavljanja popisa (stalna sredstva nisu uredno numerisana, različiti nazivi i nomenklturni brojevi za istu vrstu sredstava, nisu ažurirane inventurne liste po uredima niti reversi, određena nabavljena i donirana sredstva nisu evidentirana itd.) te su utvrđene minimalne razlike između naturalnog stanja utvrđenog popisom i stanja prema inventurnim listama. Izvršen je fizički popis nepokretne imovine-objekata (perspektivna nepokretna imovina), mada ovi objekti nisu knjigovodstveno evidentirani u poslovnim knjigama Ministarstva.

Tokom revizije smo utvrdili da u Izvještaju o popisu nisu navedene vrijednosti popisanih stalnih

Kroz popis stalnih sredstava i zaliha nisu osigurani izvještaji iz odgovarajućih modula na osnovu kojih se mogu potvrditi stanja iskazana u glavnoj knjizi Ministarstva.

sredstava po pozicijama, te stoga nije moguće potvrditi da je na odgovarajući način izvršeno usklađivanje stvarnog stanja utvrđenog popisom sa stanjem iskazanim u knjigovodstvu.

PREPORUKA 13

Potrebno je da Ministarstvo osigura sveobuhvatne podatke o stalnim sredstvima kako bi proces popisa bio svrsishodan, odnosno kako bi bilo moguće uporediti stvarno stanje utvrđeno popisom sa stanjem iskazanim u knjigovodstvenim evidencijama.

Ministarstvo je izvršilo **popis potraživanja i obaveza**, a na osnovu izvještaja komisija konstatovali smo da se podaci u izvještajima razlikuju od salda iskazanih u glavnoj knjizi, jer su nakon izvršenog popisa vršena knjiženja u glavnoj knjizi. Također smo konstatovali da su u izvještajima popisnih komisija konstatovana stanja bez strukture iskazanih potraživanja i obaveza. Smisao i svrha popisa je da se potvrde stanja iskazana u poslovnim knjigama, što znači da sve prethodne radnje i knjiženja trebaju biti okončana prije obavljanja popisa. Osim toga, stanje iskazano u poslovnim knjigama je potrebno potvrditi relevantnom dokumentacijom, a ne popisivanjem stanja koja su navedena u glavnoj knjizi.

PREPORUKA 14

Ministarstvo je dužno da popis potraživanja provede u skladu sa važećim propisima, utvrđivanjem stvarnih potraživanja i eventualnih odstupanja u odnosu na knjigovodstveno stanje u trenutku popisa.

Popis zaliha: Prema članu 57. Pravilnika o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH, u klasi 2 - Zalihe, evidentiraju se zalihe materijala i robe s pripadajućom razlikom u cijeni i ukalkulisanim porezom na robu, kao i sitni inventar na zalihi i u upotrebi. Materijal i sitni inventar evidentiraju se samo unutar klase 2 u cilju kontrole nad njihovom upotrebom, s obzirom na to da se nabavka ovih vrijednosti stavlja neposredno na rashode shodno članu 58. stav (1) navedenog Pravilnika.

Ministarstvo je izvršilo popis zaliha na osnovu kojeg su utvrđene minimalne razlike između stvarnog stanja i stanja iskazanog u knjigovodstvu. Komisije za popis su dale prijedloge s ciljem unapređenja postupka popisa zaliha kako slijedi: liste zaliha kreirati prema nazivu ili vrsti

sredstava, a ne prema broju etikete ili rednom broju unosa artikla; napraviti analizu artikala/sredstava koja se nalaze na zalihama, a po svojoj prirodi pripadaju sitnom inventaru ili stalnim sredstvima, te popisne liste prilagoditi istim; iznaći rješenje, kako bi se lož ulje koje se nalazi na čuvanju u jedinicama Oružanih snaga BiH njima materijalno i predalo, čime bi se izbjeglo vođenja evidencije lož ulja na Ministarstvu, a ono se stvarno nalazi u tankovima kasarni; izvršiti procjenu određenih artikala, koji više nisu u upotrebi te iste rashodovati, otpisati itd.

Imajući u vidu nedostatke u implementaciji modula zaliha i probleme sa izvještajima iz pomenutog modula, kroz popis zaliha nisu osigurani finansijski pokazatelji na osnovu kojih se mogu potvrditi stanja iskazana u glavnoj knjizi Ministarstva. Mada stanje zaliha ne utiče na iskazivanje bilansnih pozicija u obrascu Bilans stanja (istovremeno sa evidentiranjem zaliha vrši se i njihova ispravka), značajni iznosi zaliha iskazani u glavnoj knjizi zaslužuju da se problemu zaliha, popisu i njihovom evidentiranju posveti više pažnje.

6. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ANGAĐOVANIH OSOBA

Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2021. godinu nije usvojen. Prema Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2020. godinu Ministarstvu je odobreno 10.011 zaposlenih. Na 31.12.2021. godine, Ministarstvo je imalo 9.590 zaposlenih, od čega je 5.471 zaposleno na neodređeno vrijeme, a 4.119 na određeno vrijeme⁴⁴.

U prezentovanoj dinamici zapošljavanja Ministarstva za 2021. godinu prikazan je prijem 760 lica, od čega se 40 odnosi na civilna lica, a 720 na profesionalna vojna lica. U istom periodu, radni odnos je prestao za 720 lica i to 75 civilnih i 645 profesionalnih vojnih lica. U okviru prijema i odliva zaposlenih uključeni su i interni premještaji i unapređenja.

Povećanje broja civilnih lica odnosi se na prijem šest državnih službenika na neodređeno vrijeme, na određeno vrijeme je zaposleno deset lica (četiri državna službenika, tri imenovane osobe-savjetnici ministra i zamjenika ministra te tri zaposlenika), nakon internog oglasa unaprijeđeno je 11 državnih službenika, a 13 lica (jedan državni službenik i 12 civilnih lica na službi u Oružanim snagama) je interno premješteno.

Prijem profesionalnih vojnih lica vršen je na način predviđen zakonskim i podzakonskim propisima⁴⁵, pa je putem javnog oglasa primljeno 599 lica, putem internih oglasa 118 lica, te putem dekreta tri lica, što ukupno čini 720 lica.

Ministarstvo je izvršilo ocjenjivanje državnih službenika i zaposlenika. Izvještaje o ocjenjivanju državnih službenika Ministarstvo je proslijedilo Agenciji za državnu službu BiH.

Postupcima revizije utvrđeno je sljedeće:

Prijem državnih službenika na neodređeno vrijeme: U toku godine radni odnos na neodređeno vrijeme zasnovao je šest državnih službenika, od čega je jedan državni službenik zasnovao radni odnos nakon presude Suda BiH (po konkursnoj proceduri iz 2016. godine), a prijem drugog državnog službenika je realizovan po konkursnoj proceduri iz 2018. godine. Na

⁴⁴ Podaci iz Obrasca 4.1. finansijskih izvještaja za 2021. godinu

⁴⁵ Zakon o službi u Oružanim snagama BiH (Službeni glasnik BiH broj 88/05,53/07,59/09,74/40,42/12 i 38/18), Pravilnik o prijemu u vojnu službu (Službeni glasnik BiH broj 23/18 i 42/21) i Pravilnik o organizaciji i funkcionisanju vjerske službe u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH (pravilnik Ministarstva broj 06-38-5113/07 od 12.11.2007. godine)

osnovu prezentovanih informacija iz Ministarstva, konkursna procedura je dugo trajala zbog sigurnosnih provjera koje je trebalo obaviti za radno mjesto koje je trebalo popuniti.

Prijem preostala četiri državna službenika izvršen je nakon raspisivanja javnog oglasa putem Agencije za državnu službu BiH, na osnovu odredbi člana 19. stav (4) i člana 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH⁴⁶. Predmetni članovi definišu postupak prijema državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija Bosne i Hercegovine. Važno je napomenuti da je ovaj postupak različit od redovnog postupka javnog oglašavanja (član 21. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH) u pogledu načina oglašavanja, kraćeg roka za podnošenje prijave, strukture pismenog dijela stručnog ispita i sl., kao i manje transparentnosti u procesu zapošljavanja državnih službenika.

Revizijom smo utvrdili da u toku godine nije bilo izmjene zakonskih propisa u pogledu novog prijenosa ili preuzimanja nadležnosti Ministarstva, što je osnova za primjenu odredbi člana 32.a Zakona o državnoj službi u institucijama BiH. Pritom, Ministarstvo nije na bilo koji drugi način dokumentovalo ispunjenost pomenutih uslova za primjenu navedenog člana zakona za popunjavanje oglašanih radnih mjesta.

I pored činjenice da je Pravilnikom o postupcima oglašavanja, izbora kandidata, premještanja i postavljenja državnih službenika u slučaju prijenosa ili preuzimanja nadležnosti od strane institucija BiH propisano da će član 32.a primjenjivati *do potpune ili pretežne popune nove institucije ili organizacione jedinice koja preuzima ili na koju se prenose nadležnosti* (što je vrlo nejasna formulacija i uzrokuje niz dilema i problema u pogledu njene primjene u praksi), smatramo da je ispunjenje i dokumentovanje ispunjenosti uslova iz člana 1. navedenog pravilnika (osnovana nova institucija ili postojeća preuzela nadležnosti) prioritet odnosno preduslov za primjenu navedene odredbe zakona.

Na osnovu svega navedenog, ne možemo potvrditi da su za primjenu odredbi člana 32.a kod procesa zapošljavanja u toku 2021. godine bili ispunjeni svi zakonom i podzakonskim aktima propisani uslovi.

PREPORUKA 15

Ministarstvo treba prilikom pripreme za raspisivanje javnog oglasa za prijem državnih službenika provjeriti i dokumentovati ispunjenost uslova za primjenu relevantnih odredbi Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, kako bi se, shodno karakteristikama upražnjenih pozicija za koje se raspisuje javni oglas, u komunikaciji sa Agencijom za državnu službu BiH, odabrao odgovarajući postupak za prijem državnih službenika shodno zakonu i podzakonskim aktima.

Ugovori o djelu: Izdaci po osnovu ugovora o djelu u 2021. godini su realizovani u neto iznosu od 19.100 KM. Planirani budžet za ove namjene iznosio je 15.000 KM, a u odnosu na prethodnu godinu realizacija je veća za 62%. U toku godine putem ugovora o djelu bilo je angažovano ukupno 18 izvršilaca, od kojih je 17 angažovano za obavljanje jednokratnih poslova. Jedan izvršilac angažovan je u kontinuitetu tokom godine kao eksterni ekspert za održavanje DMS sistema, odnosno na poslovima davanja preporuka za unapređenje rada logističko-finansijskog modula sistema e-poslovanja i pružanja savjetodavnih usluga. Održavanje pomenutog sistema e-poslovanja vrši se putem angažovanja eksperta od kraja 2020. godine, a Ministarstvo u tom periodu nije realizovalo navedenu uslugu provođenjem nekog od postupaka predviđenih Zakonom o javnim nabavkama.

⁴⁶ Službeni glasnik BiH, broj 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17

7. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je u februaru 2021. godine donijelo Plan javnih nabavki za 2021. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama⁴⁷. Tokom godine izvršeno je osam izmjena i dopuna Plana javnih nabavki. Za svaki postupak javne nabavke, odlukom ministra, formira se posebna komisija koja provodi postupak javne nabavke.

Prema prezentovanim podacima, Ministarstvo je u 2021. godini provelo 40 postupaka javnih nabavki. Od navedenog broja, Ministarstvo je provelo 24 otvorena postupka u vrijednosti od 4.071.655 KM, jedan ograničeni postupak u vrijednosti od 119.340 KM, sedam konkurentskih postupaka u vrijednosti od 182.113 KM, tri pregovaračka postupka u vrijednosti od 417.899 KM (od kojih jedan sa objavljenim obavještenjem u vrijednosti od 394.009 KM i dva bez

Kod nabavke vozila nije primijenjen odgovarajući postupak, a postupak mini tenderisanja po zaključenom okvirnom sporazumu nije realizovan u skladu sa zakonskim propisima.

objavljenog obavještenja u vrijednosti od 23.890 KM), jedan postupak u skladu sa Aneksom II, dio B u vrijednosti od 996.598 KM, četiri postupka uz primjenu izuzeća (tri postupka prema članu 10. stav jedan 1. tačka b) i c) i dva postupka

prema Aneksu II, dio C) u vrijednosti od 123.912 KM.⁴⁸ Osim navedenog, Ministarstvo je putem 120 direktnih sporazuma izvršilo nabavke u vrijednosti od 384.430 KM.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosila je 6.295.947 KM iz tekućih izdataka. Također, Ministarstvo je u tekućoj godini po osnovu postupaka započetih u ranijim godinama zaključilo ugovore u ukupnoj vrijednosti od 4.211.913 KM (984.015 KM iz tekućih izdataka i 3.227.898 KM iz kapitalnih izdataka).

Testiranim uzorkom obuhvaćeni su značajniji okončani postupci javnih nabavki: hrana i prehrambeni artikli za potrebe pripadnika Oružanih snaga BiH (358.013 KM), nabavka roba klase IV (317.940 KM), nabavka rezervnih dijelova za helikoptere (354.265 KM), usluge zdravstvenog pregleda kandidata (500.872 KM), nabavka lož ulja i mazuta (1.300.547 KM), nabavka sigurnosne, vatrogasne i policijske odbrambene opreme (119.340 KM), nabavka dijelova uniformi (207.886 KM), nabavka mlaznog goriva (126.000 KM), nabavka dizel goriva (1.706.400 KM), usluge građevinskih radova na održavanju vanjskog vodovoda (49.145 KM), usluge opće popravke rezervnih dijelova, sklopova i agregata za helikoptere (394.009 KM), nabavka rezervnih dijelova za helikoptere (123.350 KM). Postupcima revizije obuhvaćene su i javne nabavke čija je procedura započeta u 2020. godini, a ugovori su zaključeni u 2021. godini, a odnose se na nabavku službenih uniformi (249.450 KM), nabavku vozila (vrijednost ugovora za testirane lotove 1.830.520 KM), kompjuterske opreme iz doniranih sredstava (224.374 KM) i nabavka kompjuterske opreme iz budžetskih sredstava (179.000 KM)⁴⁹.

U testiranim procedurama utvrđene su sljedeće nepravilnosti i nedostaci:

⁴⁷ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

⁴⁸ Podaci su iskazani na osnovu tabelarnih pregleda koje je Ministarstvo sačinilo za potrebe revizije. U pregledu iz sistema e-nabavki, u dostavljenim tabelama za potrebe revizije i Izvještaju o radu Ministarstva su prikazani različiti podaci, što je posljedica različitog načina prikazivanja podataka (datum presjeka) i izvještavanja (npr. u internim evidencijama Ministarstvo kao postupak javne nabavke vodi i zaključivanje ugovora po okvirnim sporazumima zaključenim sa jednim dobavljačem u prethodnom periodu)

⁴⁹ Iskazane su godišnje vrijednosti ugovora za testirane procedure (ili lotove u testiranim procedurama) bez PDV-a

7.1. Nabavka motornih vozila

Procedura javne nabavke motornih vozila za potrebe Oružanih snaga planirana je u iznosu od 6.030.188 KM (bez PDV-a), sa podjelom predmeta nabavke u šest lotova. Sredstva za ovu nabavku su osigurana iz višegodišnjeg kapitalnog projekta „Osiguranje i unapređenje operativnosti motornih vozila Oružanih snaga BiH“. Nakon provedene procedure zaključeni su okvirni sporazumi u iznosu od 6.029.770 KM (bez PDV-a), a do kraja godine realizovana je isporuka u iznosu od 3.894.895 KM (iznos je sa PDV-om evidentiran na višegodišnjim kapitalnim izdacima).

Ministarstvo je predmetnu proceduru nabavke započelo u 2020. godini putem pregovaračkog postupka sa objavom obavještenja, pozivanjem na zakonske odredbe koje se odnose na postupke, uslove, zahtjeve, izuzeća i ostala bitna pitanja u vezi s dodjelom ugovora u području odbrane i sigurnosti⁵⁰. Navedeni postupci su detaljnije regulisani Pravilnikom o postupku dodjele ugovora u području odbrane i sigurnosti⁵¹ i propisana je obavezna primjena istih u slučajevima nabavke roba vojne opreme, radova i usluga koja je navedena u Aneksu Pravilnika. Vozila koja su bila predmet nabavke nisu navedena u Aneksu Pravilnika niti se mogu dovesti u vezu sa predmetima pobrojanim u pomenutom Aneksu. Pored toga, Ministarstvo u odluci o početku postupka nabavke nije objasnilo razloge i okolnosti koji opravdavaju korištenje postupka predviđenog ovim Pravilnikom, što je bilo obavezano učiniti.

Uzimajući u obzir sve navedeno, provedenom revizijom ne možemo potvrditi da se motorna vozila nabavljena putem pregovaračkog postupka s objavom obavještenja mogu svrstati u vozila koja tretira Pravilnik o postupku dodjele ugovora u području odbrane i sigurnosti. Stoga se, po našem mišljenju, u predmetnoj proceduri nije mogao koristiti pregovarački postupak s objavom obavještenja.

PREPORUKA 16

Ministarstvo je obavezno da osigura dosljednu primjenu propisa iz oblasti javnih nabavki pri provođenju postupaka za nabavku roba i usluga, a pregovarački postupak da koristi samo u slučajevima kada su za to ispunjeni zakonski uslovi.

7.2. Nabavka dizel goriva

Okvirni sporazum za nabavku dizel goriva Ministarstvo je zaključilo u decembru 2020. godine, na osnovu procijenjene godišnje vrijednosti od 2.403.765 KM (bez PDV-a) i količine od 1.410.000 litara. Okvirni sporazum je zaključen sa tri ponuđača na period od tri godine, a tenderskom dokumentacijom na osnovu koje je provedena procedura javne nabavke definisan je postupak mini tenderisanja prilikom zaključivanja pojedinačnih ugovora. Postupak izbora dobavljača sa kojima su zaključeni okvirni sporazumi nije obuhvaćen revizionim procesom jer je proveden u 2020. godini. Tokom revizije za 2021. godinu obuhvaćene su aktivnosti Ministarstva koje su se odnosile na zaključivanja (drugog) ugovora⁵² za nabavku dizel goriva za 18 lokacija Oružanih snaga i isporuku goriva u 2021. godini. Navedena procedura mini tenderisanja radi izbora dobavljača za isporuku 1.388.000 l pokrenuta je u aprilu 2021. godine.

U navedenom postupku mini tenderisanja utvrđeno je sljedeće:

- Ministarstvo je uputilo poziv za dostavu ponuda na osnovu procijenjene vrijednosti u iznosu od 1.733.238 KM⁵³ i jediničnoj cijeni 1,25 KM/l), odnosno cijeni na osnovu koje

⁵⁰ Član 8. Zakona o javnim nabavkama BiH (Službeni glasnik BiH, broj 39/14)

⁵¹ Pravilnik Vijeća ministara BiH broj 75/15 od 17.06.2015. godine (Službeni glasnik BiH, broj 60/15)

⁵² Prvi ugovor zaključen je u decembru 2020. godine, nakon potpisivanja Okvirnog sporazuma

⁵³ Podaci su bez PDV-a

je zaključen prvi ugovor u decembru 2020. godine. Navedeno nije u skladu sa odredbama tačke 3.5. tenderske dokumentacije u kojoj je definisano da se nakon izvršenog vrednovanja ponuda ugovor dodjeljuje ponuđaču koji je dostavio najpovoljniju ponudu u skladu sa uslovima iz okvirnog sporazuma, odnosno u skladu sa precizno definisanim uslovima u okviru uslova iz okvirnog sporazuma, što znači da nije predviđeno da će se porediti procijenjena vrijednost nabavke i cijene ponuda, jer se radi o postupku „mini tendera“.

- Kako su sve tri dostavljene ponude bile veće od procijenjene vrijednosti (u prosjeku 39% od osiguranih sredstava za javnu nabavku) i ocjene Komisije za nabavku da nijedna ponuda nije prihvatljiva, donesena je odluka o poništenju postupka. Mada je u dopisu jednog od dobavljača navedeno da procijenjena vrijednost javne nabavke nije realna i relevantna u odnosu na trenutne tržišne i prosječne statističke cijene dizel goriva (u vrijeme dostavljanja dopisa cijena je, prema podacima Agenciji za statistiku BiH, iznosila 1,71 KM/l) te da se za navedeni predmet nabavke očekuje rast cijena, nije uložena žalba dobavljača. Novi postupak mini tenderisanja pokrenut je u junu 2021. godine za isporuku 948.000 l goriva procijenjene vrijednosti 1.733.238 KM. Dakle, prilikom pokretanja novog postupka mini tenderisanja planirana je manja količina u odnosu na prethodni postupak mini tenderisanja, a procijenjena vrijednost je izvršena na osnovu nove jedinične cijene koja je realnije odražavala aktuelne cijene na tržištu. U julu 2021. godine zaključen je ugovor sa najpovoljnijim ponuđačem u iznosu od 1.706.400 KM, odnosno po jediničnoj cijeni od 1,80 KM/l).

S obzirom na to da je u prvom postupku mini tenderisanja najpovoljnija jedinična cijena iznosila 1,71 KM/l, a da je u drugom postupku mini tenderisanja postignuta cijena od 1,80 KM/l, nameće se zaključak da je za nabavljenu količinu od 948.000 l ukupan trošak bio veći za 85.320 KM u odnosu na ponudu iz prvog mini tendera. Dakle, da je Ministarstvo dosljedno primijenilo relevantne odredbe Zakona o javnim nabavkama i uslove za dodjelu ugovora definisane tenderskom dokumentacijom, nabavka predmetne količine dizel goriva bi bila izvršena uz manje troškove. U konkretnom slučaju ne možemo potvrditi da su aktivnosti Ministarstva realizovane sa ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

PREPORUKA 17

Ministarstvo je dužno prilikom dodjele ugovora u postupku javne nabavke dosljedno primjenjivati relevantne odredbe Zakona o javnim nabavkama koje se odnose na mini tenderisanje i uslove definisane tenderskom dokumentacijom, na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

7.3. Nabavka kompjuterske opreme iz doniranih sredstava

Procedura nabavke kompjuterske opreme iz donatorskih sredstava, planirana u iznosu od 229.487 KM, provedena je putem otvorenog postupka. Dostavljeno je pet ponuda, od čega su dvije, nakon žalbe dva ponuđača i ponovne ocjene ponuda, ocijenjene kvalifikovanim. Nakon provedene nabavke zaključen je ugovor u iznosu od 224.374 KM.

U provedenoj proceduri nabavke uočeni su sljedeći nedostaci:

- U tehničkoj specifikaciji navedene su karakteristike koje upućuju na određenu marku procesora, a pri tome nije korišten izraz „ili ekvivalent“ kako bi se omogućilo da ponuđači mogu ponuditi i druge procesore.

- U cilju utvrđivanja da li ponuđena oprema zadovoljava uslove tražene tenderskom dokumentacijom definisane su karakteristike koje je ponuđač trebao da navede za ponuđenu opremu, ali nije traženo da ponuđač navede tačan model ponuđenog uređaja. Bez navođenja modela (laptopi ili dimenzije displeja), ne može se utvrditi koja oprema se tačno nudi kao ni da li zadovoljava neke od traženih karakteristika sve do same isporuke. Zbog navedenih propusta je prilikom isporuke opreme konstatovano da neke karakteristike opreme ne zadovoljavaju uslove tražene tenderskom dokumentacijom.
- Tenderskom dokumentacijom određen je rok za isporuku opreme od 40 dana počev od dana prijema narudžbenice. Ovako određen rok, posebno u periodu pandemije COVID-19 kada su kanali isporuke značajno usporeni, potencijalno stavlja ponuđače u nepovoljan položaj jer isti ne znaju koliko će vremena stvarno imati za isporuku predmetne opreme jer je određen dostavljanjem narudžbenice. U konkretnom slučaju, ugovor je potpisan 27.08. godine, narudžbenica nosi datum 20.12.2021. godine, a isporuka opreme je izvršena 21.12.2021. godine.

PREPORUKA 18

Tehničku specifikaciju potrebno je kreirati na način da se omogući konkurencija različitih brendova komponenti kompjuterske opreme, vodeći računa da se kroz mogućnost navođenja modela uređaja osigura uporedivost ponuda i ispunjenost traženih uslova.

PREPORUKA 19

Ministarstvo je dužno, u situacijama gdje se vrši nabavka i jednokratna isporuka opreme, postaviti realne i jasne rokove isporuke kako bi svi ponuđači imali adekvatne informacije prilikom sačinjavanja ponude.

7.4 Nabavka kompjuterske i telefonske opreme

Postupak nabavke kompjuterske i telefonske opreme, planiran u iznosu od 228.487 KM, započet je u 2020. godini. Ponude u otvorenom postupku je dostavilo sedam ponuđača, a nakon povedene e-aukcije zaključen je ugovor u vrijednosti od 179.000 KM.⁵⁴

Procesom revizije smo konstatovali da je sva oprema nabavljena zajedno, iako se radi o različitoj vrsti opreme. Navedeno nije negativno uticalo na provođenje procedure u smislu mogućnosti dobavljača da dostave ponude za različitu vrstu opreme, jer je svih sedam ponuda ocijenjeno kao kvalifikovano. Međutim, objedinjavanjem različite vrste opreme u istom postupku, bez podjele na lotove, Ministarstvo se izlaže riziku da u slučaju žalbe neće biti nabavljena ni oprema na koju se ne odnosi žalba. Tehničkom specifikacijom nisu detaljno definisane minimalne karakteristike tražene opreme, navedena je samo proizvodna serija procesora, veličina monitora, nisu navedeni komunikacioni portovi itd. Ovakvim pristupom je omogućena konkurentnost, ali je istovremeno otvoren rizik da se nabavi oprema lošijih karakteristika od stvarno potrebnih.

PREPORUKA 20

Prilikom definisanja predmeta nabavke Ministarstvo treba voditi računa o svim rizicima koji mogu uticati na okončanje postupka i dostavljanje ponuda, u skladu sa tehničkim karakteristikama koje su sačinjene na osnovu stvarnih potreba Ministarstva.

⁵⁴ Podaci su bez PDV-a

7.5 Slabosti sistema internih kontrola u procesu javnih nabavki

U izvještaju za 2020. godinu identifikovane su slabosti sistema internih kontrola u procesu javnih nabavki (kasno pokretanje procedura javnih nabavki, nedovoljno istraživanje tržišta za direktne sporazume, predugo trajanje procedura i propusti u evaluaciji ponuda, nisu tražene garancije za ozbiljnost ponude za lotove čija godišnja vrijednost ne prelazi 100.000 KM) i date preporuke za unapređenje ovog procesa. Mada smo konstatovali unapređenja u dijelu garancije za ozbiljnost ponude i trajanju započetih procedura, ponovo smo uočili određene slabosti koje su rezultat neadekvatnih ili nepravovremenih aktivnosti Ministarstva.

U nastavku teksta navodimo slabosti koje smo konstatovali kod pojedinih procedura javnih nabavki:

7.5.1. Nabavka robe klase I – Hrana

Procedura javne nabavke roba Klase I – Hrana za potrebe pripadnika Oružanih snaga BiH provedena je putem otvorenog postupka. Prema Odluci o pokretanju postupka nabavke procijenjena vrijednost nabavke za 14 lotova iznosila je 579.072 KM bez PDV-a za godišnji ugovor, odnosno 1.737.216 bez PDV-a za trogodišnje okvirne sporazume.

Nedostaci u provedenoj proceduri odnose se na sljedeće:

- Naveden je različit iznos procijenjene vrijednosti nabavke u odluci o pokretanju postupka (579.072 KM) i obavještenju o nabavci (521.380 KM). Prema Obavještenju o nabavci procijenjena vrijednost nabavke je iznosila 521.379 KM bez PDV-a za godišnje ugovore, odnosno 1.564.139 KM bez PDV-a za trogodišnje okvirne sporazume. Prema raspoloživim informacijama razlika u iznosima odnosi se na vrijednost jednog lota u iznosu od 173.216,05 KM, koji je bio predviđen po Odluci o pokretanju postupka nabavke, a koji nije uključen u Obavještenju o nabavci, jer je tek okončan postupak po prethodnom postupku.
- U tenderskoj dokumentaciji i ugovorima različito su definisani rokovi plaćanja faktura.
- Prilikom izbora dobavljača za lot 8-Zamrznuta riba (vrijednost 40.835 KM bez PDV-a za godišnji ugovor) Ministarstvo nije preduzelo odgovarajuće aktivnosti u utvrđenim rokovima koje bi osigurale pokretanje garancija za ozbiljnost ponude (okvirni sporazum i jednogodišnji ugovor protokolirani su u Ministarstvu 30.09.2021. godine, odnosno mjesec dana od odbacivanja žalbe koju je prethodno pokrenuo izabrani ponuđač na učešće drugoplasiranog ponuđača u postupku e-aukcije). Garancija za ozbiljnost ponude u iznosu od 2.950 KM je važila do 13.10.2021. godine, a izabrani ponuđač je 15.10.2021. godine obavijestio Ministarstvo da odustaje od potpisa ugovora jer ne može garantovati poštivanje odredbi ugovora po pitanju vremena i rokova isporuke, imajući u vidu da je na tržištu došlo do enormnog poremećaja odnosa ponude i potražnje predmetnih artikala. Iz navedenog proizilazi da je Ministarstvo propustilo preduzeti odgovarajuće aktivnosti (produženje perioda trajanja ponude i produženje garancije na ozbiljnost ponude) kako bi na odgovarajući način mogao aktivirati garanciju za ozbiljnost ponude koja je trebala biti naplaćena u slučaju da ponuđač koji je obaviješten da je njegova ponuda prihvaćena kao najpovoljnija u periodu roka važenja ponude odbije potpisati ugovor ili propusti potpisati ugovor u utvrđenom roku.
- U lotu 7-Riblje konzerve (godišnji ugovor u iznosu od 76.100 KM) nedovoljno pažljivo je ocijenjena prihvatljivost ponuda što je uticalo na dužinu postupka. Nakon žalbe drugorangiranog ponuđača poslije provedene e-aukcije utvrđeno je da je jedan od tri žalbena navoda osnovan, odnosno da se na osnovu dostavljene dokumentacije ne dokazuje ispunjenost traženih uslova u vezi sa izvršenom isporukom u vrijednosti kako je navedeno za traženi lot i u pogledu karaktera i kompleksnosti predmeta nabavke. Na

djelimično uvaženu žalbu se žalio prvorangirani ponuđač, žalba je proslijeđena Uredu za razmatranje žalbi koji je istu odbio kao neurednu. Zbog svega navedenog ugovor je zaključen u novembru 2021. godine, odnosno šest mjeseci nakon otvaranja ponuda.

- Ministarstvo nije u utvrđenom roku ponudilo na potpis prijedlog ugovora izabranom ponuđaču za lot 14-Hljeb i pite za lokacije Bihać i Grabež (godišnji ugovor u iznosu od 12.645 KM) jer je na snazi bio prethodni ugovor. Odluka o izboru dobavljača donesena je 05.07.2021. godine, a ugovor je trebalo ponuditi na potpis nakon isteka roka od 15 dana, računajući od dana kada su svi ponuđači obaviješteni o izboru najpovoljnije ponude⁵⁵. U aprilu 2022. godine izabrani ponuđač je obavijestio Ministarstvo da nije u mogućnosti potpisati ponuđeni ugovor i okvirni sporazum zbog poskupljenja brašna i drugih sirovina, kao i poskupljenja goriva.

7.5.2. Slabosti u ostalim procedurama javnih nabavki

Osim nabrojanih nedostataka kod nabavke hrane, u procedurama koje navodimo u nastavku također smo utvrdili slabosti sistema internih kontrola u toku provođenja postupaka:

- U proceduri nabavke usluga popravke i održavanja terenskih motornih vozila (zaključen okvirni sporazum na tri godine u iznosu od 110.182 KM, godišnji ugovor u iznosu od 36.727 KM-bez PDV-a) u obrascu za cijenu ponude nisu iskazani zahtjevi u pogledu kvaliteta, već je ponuđačima omogućeno da sami upisuju kataloške brojeve. Prilikom ocjene ponude nije bilo moguće ocijeniti da li su ponuđeni dijelovi tehnički prihvatljivi, a ponuda je ocijenjena nakon pribavljanja stava stručne osobe.
- Kod nabavke ogrjevnog drveta (okvirni sporazum na tri godine 119.077 KM, vrijednost prvog godišnjeg ugovora za četiri lota 47.309 KM-bez PDV-a) nije traženo obrazloženje neprirodno niske ponude prvorangiranog ponuđača koji je nakon donošenja odluke o izboru odustao od ugovora. U postupku nabavke nije bilo žalbi, a od otvaranja ponuda pa do donošenja nove odluke kojom je izabran drugorangirani ponuđač je proteklo više od dva mjeseca, te se ovaj period mogao skratiti da je Ministarstvo pravovremeno tražilo obrazloženje o neprirodno niskoj cijeni u ponudi.
- U proceduri nabavke mlaznog goriva (okvirni sporazum na tri godine u iznosu od 1.863.588 KM, vrijednost prvog godišnjeg ugovora nakon mini tenderisanja 126.000 KM-bez PDV-a) zaključen je ugovor o nabavci u kome je rok isporuke vezan za izdavanje narudžbenice za koju je predviđen rok za izdavanje. Narudžbenica nije izdata u definisanom roku, a u Ministarstvu smo dobili informaciju da nije bilo isporuke mlaznog goriva jer se odustalo od planiranih aktivnosti za koje je bila neophodna predmetna nabavka. Po našem mišljenju, Ministarstvo je trebalo voditi računa o realizaciji planiranih aktivnosti i na osnovu takve procjene donijeti odluku o potrebi zaključivanja ugovora. U istom postupku smo uočili da ponuđači nisu obaviješteni o rezultatima postupka u rokovima predviđenim tenderskom dokumentacijom.
- Nakon izbora dobavljača za nabavku dijelova kompleta službenih uniformi (okvirni sporazum na tri godine sa tri ponuđača, godišnji ugovor 249.450 KM bez PDV-a) ponuđači su mailom obaviješteni da će im biti dostavljena odluka o izboru i da je potrebno da dostave dokaze o ličnoj i profesionalnoj sposobnosti u roku od pet dana od prijema odluke. Nakon što traženi dokazi nisu dostavljeni, a komunikacija se odvijala putem mailova, Komisija je predložila poništenje postupka. Na odluku o poništenju su sva tri ponuđača uložila žalbu kod Ureda za razmatranje žalbi. Ured je rješenjem vratio predmet na ponovni postupak, s obzirom na to da je utvrđeno da odluka o izboru

⁵⁵ Član 71. stav (1) Zakona o javnim nabavkama

dobavljača nije dostavljena na pravilan način. Isto je za posljedicu imalo produženje trajanja procedure nabavke.

- Nabavka usluga opće popravke rezervnih dijelova, sklopova i agregata za helikopter (vrijednost ugovora za dva lota u ukupnom iznosu od 394.009 KM bez PDV-a) provedena je putem pregovaračkog postupka sa objavom obavještenja. Primjena navedenog postupka bila je predmet komunikacije između pokretača nabavke i organizacione jedinice koja provodi javne nabavke, jer u zahtjevu za pokretanje postupka nisu navedeni razlozi za primjenu postupka kako je predviđeno internim aktom Ministarstva⁵⁶ te se predlagalo provođenje nabavke primjenom Pravilnika o postupku dodjele ugovora u oblasti odbrane i sigurnosti. Međutim, i taj pravilnik predviđa primjenu pregovaračkog postupka sa objavom obavještenja pa je, zbog međusobnog neslaganja oko vrste postupka, nabavka pokrenuta početkom aprila 2021. godine okončana zaključivanjem ugovora u decembru 2021. godine.
- Kod nabavke rezervnih dijelova za helikoptere tipa Gazela (ugovor u iznosu od 123.350 KM bez PDV-a) komisija prilikom ocjene ponuda nije konstatovala da u ponudi prvorangiranog ponuđača garancija za ozbiljnost ponude nije dostavljena na traženi način. Navedeni propust je doveo do žalbe ponuđača i vraćanje predmetnih radnji na ponovni postupak u kome su dvije ponude ocijenjene neprihvatljivim, a preostala ponuda izabrana kao prihvatljiva. Ovaj postupak je započeo u maju 2021. godine, a okončan zaključivanjem ugovora u decembru 2021. godine.

7.5.3 Realizacija ugovora

Postupak realizacije ugovora definisan je Pravilnikom o planiranju, organizovanju i izvršenju logističkih potreba u Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama BiH⁵⁷. Propisane interne procedure se poštuju uz određena kašnjenja u pojedinim fazama postupka. Ministarstvo je kreiralo formu ugovora na način kojim je definisano da je kupac (Ministarstvo) obavezan u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora izdati narudžbenicu, a da je prodavac obavezan izvršiti isporuku robe u roku od 30 dana od dana uručenja narudžbenice. Uočeno je da Ministarstvo u pojedinim slučajevima ne izdaje narudžbenice u ugovorenom roku, čime se dovodi u pitanje blagovremenost i efikasnost realizacije ugovora, odnosno mogućnost aktiviranja ugovorenih garancija za dobro izvršenje ugovora.

8. OSTALO

8.1. IT revizija

Modul za praćenje zaliha: Preslikavanje stanja novih zaliha iz skladišta u modul zaliha uslovljeno je kompleksnom organizacijom Oružanih snaga BiH i Ministarstva odbrane BiH pa ono može trajati i nekoliko sedmica, što nepovoljno utiče na ažurnost modula te otežava upravljanje zalihama. Pomenuto prvenstveno zavisi od kurirskih pravaca, ali i od nekih drugih faktora. U cilju smanjenja neažurnosti, neurednosti ili nepreglednosti u izradi i dostavljanju dokumentacije na knjiženje, u proteklom periodu dostavljeno je upozorenje u potčinjene komande i jedinice OS BiH te je naloženo da put dostavljanja dokumentacije na knjiženje ne smije trajati duže od 30 dana od momenta nastanka transakcije.

⁵⁶ Pravilnik Ministarstva o planiranju, organizovanju i izvršenju logističkih potreba u Ministarstvu i Oružanim snagama (broj 11-02-3-3759-58/16 od 19.02.2018. godine)

⁵⁷ Sastavni dio Pravilnika su aneksi koji su navedeni u daljem tekstu

Kvalitet izvještavanja modula zaliha trenutno ne zadovoljava potrebe Ministarstva što otežava rad, posebno kod popisa. Ministarstvo ima problema sa nekim izvještajima u modulu jer modul nema mogućnost zatvaranja perioda te otvaranja početnih stanja pa isti vuku sve podatke od kada je stavljen u upotrebu. Također, prilikom izvještavanja o stanju nekog artikla nije kreiran sumarni izvještaj, nego se moraju povlačiti stanja svakog skladišta pojedinačno. Storniranje između skladišta je riješeno na način da se količine vraćaju u prvobitno skladište, što generiše dodatni saobraćaj pa izvještavanje ne daje realne rezultate. Još uvijek je prisutan problem neusklađenosti određenih polja u novom modulu sa Uputstvom o knjigovodstvu i evidenciji u Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama BiH.

Ministarstvo je uputilo dopis Ministarstvu finansija i trezora BiH tražeći imena predstavnika za formiranje zajedničke komisije radi sagledavanja svih zahtjeva korisnika i nedostataka modula zaliha. Ministarstvo finansija i trezora BiH još uvijek nije odgovorilo na ovaj dopis, odnosno još uvijek nije formirana spomenuta komisija. Također, Ministarstvo odbrane nije kreiralo listu svih zahtjeva korisnika i nedostataka modula sa prijedlozima konkretnih mjera kako bi se moglo efikasnije pristupiti rješavanju problema.

PREPORUKA 21

Ministarstvo treba da sagleda sve zahtjeve korisnika i nedostatke modula zaliha, te predloži konkretne mjere sa jasnim rokovima u cilju rješavanja problema, unapređenja i što kvalitetnijeg rada modula zaliha.

Modul stalnih sredstava: Sva stalna sredstva ni tokom 2021. godine nisu prebačena u novi sistem pa se jedan dio stalnih sredstava još vodi u starom sistemu. Razlog tome je prije svega neusklađenost postojeće nomenklature. U procesu prijenosa sredstava u novi sistem najveći angažman zahtijeva procjena vrijednosti stalnih sredstava što najviše utiče na brzinu prebacivanja u novi modul. U cilju prevazilaženja spomenutog problema ponovo je formirana komisija za procjenu sredstava i otpočelo se sa moduliranjem sredstava u IV kvartalu 2020. godine, ali aktivnosti još uvijek nisu okončane. I dalje je prisutan problem koji se ogleda u tome da se jedan broj stalnih sredstava, zaliha i sitnog inventara ne vodi u odgovarajućem modulu starog sistema. Spomenuto otežava popis i upravljanje dugotrajnom imovinom. U proteklom periodu provedene su određene aktivnosti, u formi izdavanja naredbi, a u cilju prevazilaženja spomenutih problema.

Uočena je potreba za kvalitetnijim izvještavanjem u modulu stalnih sredstava. Neki izvještaji ne grupišu sredstva na odgovarajući način što otežava popis stalnih sredstava. Kako bi se olakšao rad, pristup modulu stalnih sredstava Oružanim snagama je omogućen u svim komandama i jedinicama sa ovlaštenjima „samo za pregled i pretraživanje“.

Na zahtjev upućen Ministarstvu finansija i trezora BiH za formiranje zajedničke komisije radi sagledavanja svih zahtjeva korisnika i nedostataka modula stalnih sredstava još uvijek nije stigao odgovor. Također, ni Ministarstvo nije kreiralo listu svojih zahtjeva sa prijedlozima konkretnih mjera kako bi se moglo efikasnije pristupiti rješavanju problema.

PREPORUKA 22

Potrebno je sagledati potrebe Ministarstva i Oružanih snaga BiH vezane za modul stalnih sredstava, te predložiti konkretne mjere sa jasnim rokovima u cilju rješavanja problema i unapređenja rada u Modulu stalnih sredstava.

8.2. Sudski sporovi

U pregledu aktivnih sudskih sporova koje je sačinilo Ministarstvo iskazana je ukupna vrijednost u kojoj je Ministarstvo tužena strana u iznosu od 13.785.018 KM.

Postupci radnopravne prirode su i dalje najbrojniji, a značajan broj njih se odnosi na novčana potraživanja iz radnog odnosa po osnovu obavljanja poslova drugog radnog mjesta. Ono što smo uočili kod ovih predmeta jeste činjenica da su, prema tužbenim navodima, zaposleni radili u organizacionim jedinicama u kojima nisu popunjena sva sistematizacijom predviđena radna mjesta te da su obavljali poslove iz opisa poslova nepopunjenih pozicija. Ne komentarišući presude, niti prejudicirajući ishod nedovršenih postupaka, smatramo da je neadekvatnost postojeće sistematizacije radnih mjesta u Ministarstvu, koja datira iz 2006. godine, jedan od značajnih faktora pokretanja sudskih postupaka, te u tom smislu Ministarstvo treba da izvrši adekvatnu procjenu poslova i zadataka svakog pojedinačnog radnog mjesta, vodeći računa da organizacione jedinice nemaju prevelik broj zaposlenih u odnosu na zadatke koji se obavljaju. Pored toga, značajan broj postupaka se, kao i ranijih godina, vodi zbog raspoređivanja profesionalnih vojnika na činom nižerangiranu poziciju.

PREPORUKA 23

Neophodan je planski pristup Ministarstva u rješavanju problematike sudskih sporova i otklanjanja uzroka sudskih sporova po ovim osnovama.

9. KOMENTARI

Ministarstvo je, nakon utvrđenog roka, dostavilo komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu. U komentarima su navedena neslaganja sa ocjenom realizacije preporuka iz prethodne godine (preporuke broj 7 i 19), konstatacijama, nalazima i preporukama datim u Nacrtu izvještaja i to: Tačka 5.3.4.-Popis zaliha, Preporuka 5-Raspoređivanje zaposlenih unutar platnih razreda, Preporuka 15-Zapošljavanje i status angažovanih osoba i Preporuka 23-Sudski sporovi.

Mada su komentari dostavljeni nakon utvrđenog roka, isti su razmotreni, ali nisu mogli biti prihvaćeni jer nije dostavljena relevantna dokumentacija ili informacije koje bi uticale na izmjene nalaza u Izvještaju. Detaljno objašnjenje razloga zbog kojih komentari nisu prihvaćeni dato je u odgovoru na dostavljene komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu, koji je dostavljen rukovodstvu Ministarstva uz konačan Izvještaj o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U ovom Izvještaju izvršene su manje tehničke korekcije u tekstu, koje nisu uticale na suštinu datih nalaza i preporuka u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Reviziju u Ministarstvu za 2021. godinu obavili su: Snježana Baštinac - rukovodilac Odjela za finansijsku reviziju (vođa tima), Mirsada Sijamić - viši revizor za finansijsku reviziju (član tima), Danijel Jozić - viši revizor za finansijsku reviziju (član tima), Anisa Jusić - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima), Lutvija Šrndić - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima), Srđan Krajišnik - revizor za finansijsku reviziju (član tima), Nevena Kenjić - revizor za finansijsku reviziju (član tima), Armin Korać - mlađi revizor za finansijsku reviziju (član tima), Slaviša Vuković - viši revizor za IT (član tima), Nerman Velić - samostalni IT revizor (član tima) i Sadmir Teskeredžić - revizor za pravnu podršku reviziji (član tima).

**Rukovodilac Odjela za finansijsku
reviziju (vođa tima)**

Snježana Baštinac, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
razvoj, metodologiju i kontrolu
kvaliteta finansijske revizije**

Nedžad Hajtić, v.r.

Prilozi

Tabela I – Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

Tabela II – Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Tabela III– Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2021. godinu

MINISTARSTVO ODBRANE BIH

Tabela I

Opis	Odobreni budžet za 2020. godinu (Službeni glasnik BiH, br. 46/20)	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procent (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	285.534.000	0	285.534.000	284.720.435	100
Bruto plaće i naknade	197.121.000	1.419.000	198.540.000	198.380.630	100
Naknade troškova zaposlenih	57.647.000	5.553.000	63.200.000	63.198.002	100
Putni troškovi	1.614.000	836.000	2.450.000	2.353.380	96
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	649.000	-219.000	430.000	420.545	98
Izdaci za energiju i komunalne usluge	5.787.000	965.000	6.752.000	6.519.289	97
Nabavka materijala	8.755.000	-4.559.000	4.196.000	4.131.292	98
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	4.120.000	-1.274.000	2.846.000	2.783.395	98
Unajmljivanje imovine i opreme	92.000	-63.000	29.000	28.426	98
Izdaci za tekuće održavanje	5.904.000	-3.374.000	2.530.000	2.422.540	96
Izdaci za osiguranje	671.000	-119.000	552.000	532.388	96
Ugovorene i druge posebne usluge	3.174.000	835.000	4.009.000	3.950.548	99
2. Kapitalni izdaci	1.785.000	0	1.785.000	0	0
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	1.218.000	0	1.218.000	0	0
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	397.000		397.000		
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	170.000	0	170.000	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	287.319.000	0	287.319.000	284.720.435	99
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	22.000	14.867.966	14.889.966	5.293.061	36
Remont helikoptera		7.480.000	7.480.000		0
Motorna vozila		5.106.218	5.106.218	3.894.895	76
Perspektiva	22.000	906.948	928.948	23.366	3
Nabavka helikoptera	0	1.374.800	1.374.800	1.374.800	100
6. Novčane donacije	0	1.249.497	1.249.497	357.253	29
Donacije SAD-a			0		
Donacije Prijateljske zemlje			0		
Donacije PSOTC		1.216.963	1.216.963	344.810	28
Donacije NUPI		2.919	2.919	1.696	58
Donacije CISM	0	29.614	29.614	10.746	36
8. Ukupno (4+5+6+7)	287.341.000	16.117.463	303.458.463	290.370.749	96

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2022. godine.

Odgovorno lice:
dr. Sifet Podžić

Bilans stanja na 31.12.2021. godine

Ministarstvo odbrane BiH

Tabela II

Opis	31.12.2021.	31.12.2020.	Procent (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	2.510.348	1.656.589	149
Novčana sredstva	168.433	148.086	114
Kratkoročna potraživanja	2.307.986	1.427.387	162
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	34.600	81.116	0
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	-671	0	
2. Stalna sredstva	153.751.746	103.861.695	148
Stalna sredstva	498.922.231	421.601.653	118
Ispravka vrijednosti	345.170.485	317.739.958	109
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	153.751.746	103.861.695	148
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	156.262.094	105.518.284	148

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	29.554.252	33.210.780	89
Kratkoročne tekuće obaveze	5.829.588	9.316.441	63
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	22.004.196	22.893.571	96
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	1.720.468	1.000.768	172
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	153.751.746	103.861.695	148
Izvori sredstava	153.751.746	103.861.695	148
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	183.305.998	137.072.475	134
------------------------------	--------------------	--------------------	------------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika neće biti uravnotežen (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo _____ 2022. godine.

Ministar:
dr. Sifet Podžić

Pregled prihoda i primitaka za 2021. godinu

MINISTARSTVO ODBRANE BIH

Tabela III

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procent (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	209.000	0	209.000	158.842	76
Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	0	0	0	0	
Prihodi od iznajmljivanja prostora - "Delikomat" d.o.o. Tomislavgrad	209.000		209.000		0
Prihodi od refundacije bolovanja iz ranijih godina		0		69.447	
Ostali prihodi - prihodi od akciza na lož ulje				8.242	
Prihodi od bankarskih garancija				68.145	
Novčane kazne - penali	0	0	0	13.007	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	33.449	
Primljeni tekući transferi od stranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Donacija Kraljevine Danske				33.449	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	504.335	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od prodaje zemljišta				321.000	
Primici od prodaje prometnih vozila				183.335	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	209.000	0	209.000	696.627	333

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo _____ 2022. godine

Napomena: Prihodi od iznajmljivanja prostora - "Delikomat" d.o.o. Tomislavgrad u iznosu od 209.000,00 KM su planirani za 2020. godinu, u 2021. godini nije bilo planiranih prihoda.

Odgovorno lice:
dr. Sifet Podžić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo **Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Ministarstvo) dužno je da osigura da finansijski izvještaji za 2021. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora BiH, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno da postupa u skladu sa odlukama o privremenom finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2021. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 1/21, 22/21, 44/21 i 63/21) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Ministarstva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za preduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 28.02.2022.

Ministar

Sifet Podžić